

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 45 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Iz naše zunanje politike

Na Bledu so se minuli teden posvetovali Češkoslovaški, rumunski in naš zunanji minister, kako bi Češkoslovaška, Rumunska in Jugoslavija čim najboljše skupno zastopale svoje koristi.

Četudi vsi državniki zatrjujejo, da so za mir in rožlja s sabljo samo italijanski Mussolini, vendar bi bilo prvo napačno iz tega sklepati, da nismo sredi neprestanih velikih nevarnosti. Danes čuti vse ljudstvo neposredno na svoji koži, če nas pritiskajo zunanji sovražniki. Naši delavci ne smejo za kruhom, izseljevanje radi dela je ovirano, neugodne carine, pritisk Italije na morje, vse to čutimo vsi. Ako krvoločni bolgarski odbori pred očmi svoje vlade pošiljajo oborožene čete preko meje v naše južne kraje, da tam koljejo žene in deco ter iztrebljujejo cele vasi, čuti to ves narod, ne le ker ga boli, da so trpeli rojaki, ampak tudi, ker moramo tja pošiljati vojsko in orožnike. Ako je vsa Albanija polna orožja iz laških fabrik, vemo, kaj to pomeni. In zopet trpi ves narod v odporu proti tem zavratnim pripravam.

Zunanja politika torej ne sme zanimati samo ministre. Pred vojno so se Dunajčani norčevali iz srbskih seljakov, češ, da natančno zasledujejo, kaj delata sultan v Carigradu in cesar na Dunaju, brati pa ne znajo. No, srbski kmetje so se v velikem delu že naučili brati in pisati, novi rod bo gotovo na tri četrtine pismen. Seljak, ki se je zavedal, da v zunanji politiki gre za njegovo kri, njegovo svobodo in imetje, je med vojno dobro vedel, zakaj se vojskuje, zato v naši vojski ni bilo izdajic in beguncev, v avstrijski pa je nazadnje šlo vse narazen.

Z Avstrijo se kljub koroški rani glede na gospodarski značaj njenega prebivalstva še dosti dobro razumemo in bi se še lahko bolje, ako bi Avstrija opustila raznarodovanje koroških Slovencev, toda Madžari nočejo pozabiti, da so vojno izgubili, in neprestano kuhajo jezo in še mnogo hujšega proti nam. O navideznem prijateljstvu Italije mi pač ni treba pisati. Opozoril bi pa rad, da na istočni meji dan in noč brusi nože proti nam Bolgarska, ki se na tistem oborožuje z namenom, ponoviti ono, kar je storila leta 1915., to je skočiti Jugoslaviji z nožem za vrat, ko bi bila ta drugod zapletena. V to svrhu se tudi trudi končno pridobiti Arnavte za Italijo, obetajoč jim v primeru zmage precejšen del naših južnih krajev.

Moramo torej pošteno priznati, da biti dober in z uspehi ovenčan zunanji minister v Jugoslaviji vsaj še nekaj let ne bo baš lahka stvar. Saj vemo, da je baš vlada gospoda Davidoviča, v kateri so v veliki meri soodločevali naši klerikalci, 1.) podpisala opatijski protokol, radi katerega smo izgubili dragoceno ozemlje pri Planini, 2.) podpisala tudi konvencije (pogodbe) z Italijo, o katerih se sedaj razpravlja v Narodni skupščini.

S tem pa ni rečeno, da branim zunanjo politiko g. Ninčiča. Nasprotno, njena tajinstvenost ni dobra in mislim, da bi šlo tudi brez mnogobrojnih ponižanj. Gotovo vsakdo odobrava, da vzdržujemo zvezo s Češkoslovaško in da je naša solidarnost s Francijo nerazrušljiva. Obdani od bloka sovražnikov, ki jih podpira, žal, tudi Anglija, bomo s temi svojimi prijatelji vred morali misliti, da si skupno pridobimo še novih prijateljev. Tudi

se mi zdi, ako že moramo podpisati kaj slabega, da je bolje že radi bodočnosti odkrito reči: To je res slabo, a smo to iz važnih razlogov morali sprejeti. Zamorca prati, ni treba.

V dosedanjih odnošajev do sosedov v zunanji politiki nismo močni. Izkazalo se je, da spokorjenje Radićevo ni prineslo ne pare manj izdatkov za vojsko in ne stotinke obresti manj pri obračunu naših dolgov v Ameriki. Pač pa je država oslABLJENA, ker separatisti z državno močjo preganjajo državi zveste može. G. Ninčič in njegovi nasledniki bodo morali ves čas imeti pred očmi, da je država z močno in dosledno nacionalno notranjo politiko tudi v zunanji politiki najmočnejša. Glej Italijo! Ko je zagrešila najbolj nekulturna nasilja, se ji je poklonila Anglija. Američani pa so ji zaračunali majhne obresti za dolgove. Krepko dosledno nacionalno upravljanje države bo v doglednem času postavilo Jugoslavijo na tako stališče, da si bo marsikdo premislil, delati ji krivico.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Za resnico in poštenje

Politične stranke se ne sodijo po lepih besedah, ampak predvsem po dejanjih in uspehih, ki jih dosegajo s svojo politiko v korist ljudstva. Ni dovolj, da ima stranka samo lep program, treba je tudi, da svoj program izvršuje. Ako ne vodijo politike stranke ljudje, ki so ne samo nesebični, ampak v resnici tudi sposobni za izvrševanje svoje važne naloge, potem uspehov nikjer ni in ljudstvo trpi škodo. Dolžnost pametnih, razsodnih ljudi, ki streme po znosnih javnih razmerah, je v takem primeru, da temeljito obračunajo s takimi političnimi voditelji in njihovimi strankami ter jim pri prihodnjih volitvah ne izkažejo več zaupanja, ako hočejo, da se bodo razmere zboljšale.

Slovinci imamo 20 klerikalnih poslancev, 4 radićevske in 2 samostojna demokrate. Dvajset poslancev v političnem življenju že nekaj pomeni, ako so vsi može na svojem mestu. Skoro izključeno je, da bi mogla kaka stranka pridobiti v Sloveniji več poslanskih mandatov. Opažamo pa, da od teh 20 klerikalnih poslancev slovensko ljudstvo nima nobene koristi.

Nad sedem let že klerikalci obljubujejo ljudstvu, kaj bodo vse storili zanj, ako jim bo še nadalje izkazovalo svoje zaupanje, doslej pa je še vedno ostalo vse le pri obljubah. S svojo nesposobnostjo klerikalni voditelji doslej še niso ničesar koristnega dosegli, na nobeno svoje delo ne morejo pokazati, da bi še nadalje lahko zahtevali od ljudstva, naj jim verjame. Klerikalni voditelji so ljudsko zaupanje zlorabili s praznimi obljubami in če danes ljudstvo trpi, so odgovorni za to klerikalni poslanci, ki teh obljub niso znali v svoji nesposobnosti uresničiti.

Klerikalnega obljubovanja so se ljudje že precej naveličali in mnogi pametni može so že pokazali klerikalnim obljubkarjem hrbet. Ljudstvo spoznava z vsakim dnem, da klerikalna politika ne vodi k pametnemu cilju, kajti, cesar klerikalni poslanci v sedmih letih niso dosegli, tudi v naslednjih sedmih ne bodo, ko jih smatra že vsakdo pri državnem vozu za peto kolo. Sicer pa se je naše ljudstvo že v dosedanjih sedmih letih dovolj načakalo, da bi se izpolnile klerikalne obljube.

Voditelji klerikalne stranke spoznavajo, da ljudstvo čim dalje manj verjame v njihove prazne besede. Boje se že močno ljudske sodbe, ki jih bo zadela pri prihodnjih volitvah. Da bi prikrili svoje grehe in odvrnili pozornost ljudstva od svojih političnih neuspehov, besno napadajo druge politične stranke, zlasti samostojne demokrate, kakor da bi bila poslanca dr. Žerjav in dr. Pivko kriva, če je vseh 20 klerikalnih poslancev nesposobnih za vsako resno politično delo.

V svoji gonji proti samostojnim demokratom se poslužujejo najnesramnejših laži in ne strašijo se niti falzificiranja pisem, kakor se je pokazalo zadnje čase, ko je dr. Kulovec objavil v «Slovincu» neko potrjeno pismo dr. Žerjava.

Klerikalci se ne bore proti političnim nasprotnikom na ta način, da bi pokazali na lastno delo v prid slovenskega ljudstva, s čimer bi mogli najbolje utrditi omajano zaupanje svojih nekdanjih volilcev, ampak z lažmi o vseh, ki ne trobijo v njihov klerikalni rog.

Tako stranka, ki ima v političnem boju kot orožje laž in obrekovanje in ki ne more živeti od lastnega dela, mora pri prvih volit-

vah propasti. Laž in obrekovanje imata namreč kratke noge.

Ni ga pametnega človeka, ki bi mogel verjeti, da sta dr. Žerjav in dr. Pivko kriva vsega zla v naši državi, ker se mora vsakdo vprašati, kaj je vendar delalo ves čas dvajset klerikalnih poslancev, da niso preprečili tega zla?

Klerikalna gonja proti dr. Žerjavu in doktorju Pivku izvira od tod, ker se klerikaici dobro zavedajo, da je ljudstvo začelo spoznavati, **kako prav so imeli samostojni demokrati z obema svojima poslancema na čelu, ko so svarili naše ljudstvo, naj ne zaupajo klerikalnim voditeljem, ker ne more klerikalna politika ničesar dobrega prinesiti.**

Na eni strani je v Sloveniji 20 klerikalnih poslancev, na drugi sta 2 samostojno-demokratska poslanca. Kolika razlika! In vendar se klerikalci tresejo pred tema dvema samostojnima demokratoma, ker dobro vedo, da zmagujeta resnica ter pravica in da se vrste SDS zaradi brezplodne klerikalne politike, ki

je razočarala že tudi najbolj zabite ljudi, množe z nepremagljivo silo.

Popolnoma razumljivi so besni klerikalni napadi na dr. Žerjava. Boje se ga in prav imajo, da se ga boje. **Čim bolj bodo lagali o njem in ga obrekovali, tem bolj se ga lahko boje,** ker se bodo na ta način čim prej odprle oči tudi najbolj zakrknjenim pristašem klerikalne stranke, kolika je nesposobnost njihovih voditeljev, ako se morejo v političnem boju posluževati samo še takega nemoralnega orožja.

Čim bolj bodo lagali, tem prej bodo razkrinkani.

SDS pa na njenem zmagovitem potu nihče ne bo ustavil, vsi lažniki in obrekovalci bodo ostali ob strani, ker bo ljudstvo obračunalo z njimi ter se združilo pod praporom edino pravih načel enakosti, bratstva, svobode, resnice in pravega dela za ljudske koristi, ki jim je bila SDS vedno zvesta.

Sodba ljudstva bo obsodba klerikalnega laganja in obrekovanja.

Politični pregled

Od sobote do torka je v Beogradu vladalo politično zatišje zaradi pravoslavniških binkoštnih praznikov. Posamezni politični prvaki so ta odmor porabili za shode in agitacijo na deželi. Najživahnejši je kakor običajno bil tudi tokrat voditelj SDS Svetozar Pribičević, ki je tekom treh dni priredil

celo vrsto shodov v Bosni,

kjer je omajal nekatere najmočnejše radikalne trdnjave kakor Višegrad, Foča in Rogatica. S tem potovanjem po Bosni je Pribičević od avgusta lanskega leta opravil že 99 zborovanj, kar znači pač višek agitacijske delovnosti. Sleherni njegov shod je bil enodušna manifestacija jugoslovenske ideje in dokaz mogočnega naraščanja Samostojne demokratske stranke.

V sredo se je v Beogradu zopet sestala Narodna skupščina in je politično življenje vnovič nekoliko oživel. Važne so stvari, ki

bi jih skupščina še morala rešiti, preden se poda na poletne počitnice. Med prvimi bi vsekakor moral biti zakon o izenačenju davkov, toda žal, vladna večina (radikali in radičevci) odlaga vse nujne in potrebne stvari in spravlja na dnevni red

konvencije (pogodbe) z Italijo,

ki bodo samo škodovala našim narodnim in gospodarskim interesom ter se proti njim že nekaj dni dviga val ogorčenja v vseh naših pokrajinah. Pa radikali in radičevci se presneto malo brigajo za razpoloženje ljudstva. Njim je glavna stvar, da svoj razmajani vladni voz tiščijo dalje. Zato pa tudi postaja nevolja proti njim vedno bolj očitna in se tako v radikalni kakor tudi v radičevski stranki pojavljajo

znaki naglega razkroja.

Radikali so si posebno hudo v laseh. Pašičevi ožji pristaši so začeli ostro nastopati

proti drugim skupinam v radikalni stranki, posebno pa proti dr. Ninčiču in še nekaterim ministrom. Kriza v radikalni stranki postaja od dne do dne ostrejša. Pašič se najbrž že početkom julija povrne s počitnic, na kar je pričakovati

velike preobrate v radikalni stranki.

Ker so se radičevci tako ozko navezali na radikale, je z usodo radikalne stranke naravno vezana tudi njihova usoda. V strahu pred novimi krizami je Stipa Radić v torko nenadno prihitel z letovišča v Zagreb in se začel zopet mešati v politiko. V skrbeh je zaradi majanja vlade, v enaki meri pa tudi zaradi stalnega odpadanja pristašev, ki so

do grla siti take «seljaške politike», kakor jo vodijo radičevci.

Narodna skupščina bo morda zasedala še teden dni, na kar sledijo parlamentarne počitnice, ki utegnejo že v prvih dneh roditi zanimive preokrete v političnem položaju.

Na Bledu so, kakor smo že zadnjič pisali, zborovali od četrta do sobote zunanji ministri držav Male antante (Češkoslovaške, Rumunije in Jugoslavije). Podrobneje o tej konferenci in naši zunanji politiki govorimo v uvodniku, pristaviti pa imamo le, da je v sredo popoldne

nenadno dospel v Beograd bolgarski zunanji minister Burov.

Njegova posvetovanja z dr. Ninčičem in drugimi vladnimi možmi so naravno vzbudila senzacijo, ker doslej z Bolgarijo nismo bili v nič kaj prijateljskih stikih, zdaj pa se navzlic nedavnim sporom obeta nekaj zblizanja.

V Nemčiji so v nedeljo imeli zanimivo glasovanje. Prebivalstvo je sklepalo o tem, ali naj se bivšim nemškimi knezom, med njimi tudi pobeglemu cesarju Viljemu II., izplačajo odškodnine za razlastitev njihovih imetij. Od 40 milijonov glasovalnih upravičencev jih je

15 milijonov glasovalo proti vsaki odškodnini in le pol milijona jih je glasovalo za kneze, dočim se ostali milijoni glasovanja niso ude-

Anton Stražar:

Od vojaka do graščaka

(Po ljudskem pripovedovanju.)

(Dalje.)

XI.

Češenjski graščak Fric je zasnoval tak satansko zlobni načrt proti Tomažku, da bi ga bil popolnoma uničil, če bi ga ne rešil puščavnik Ferdinand.

Od tistega časa, ko je bil med drugimi na veselici tudi češenjski graščak Fric v Zaleskem gradu, so se v srcu Fricovim razvemale čezdalje hujše strasti do zale Katinke. Dostikrat je presedel po cele ure v veliki sobani, pa koval najrazličnejše načrte, kako bi si osvojil srce njemu tako v strasti priljubljene deklice. Pa če se je še tako trudil z raznovrstnimi mislimi, nikakor ni mogel priti do pravega. Koncem tedna pa mu je vendar prišlo nekaj takega v misli, da je od veselja plosknil z rokami.

Sklonil se je skozi grajsko okno in se ozrl na dvorišče; tam je oskrbnik Šimen baš nadtiral grajske ljudi, ki so snažili dvorišče in ga posipali z drobnim peskom.

«Šimen, pridi k meni!»

Oskrbnik je v naglici dal še nekaj navodil ljudem, nato pa odšel h gospodarju. Graščak mu je velel sestiti, nato pa mu je govoril:

«Ti, Šimen, če se ne motim, sem slišal jaz nekje o nekem dedcu Kurdežu.* Ali veš ti kaj

več o njem? Kje pa ima ta vražji dedec svojo luknjo?»

«O, tega pa jaz dobro poznam. Svoj brlog ima v Škocijanski soseski, bom že našel njegovo bajto. Ali ga potrebujete še danes? Na večer ga bom najlaže dobil doma.»

Graščak je bil zelo zadovoljen s Šimnovim odgovorom. Preden je odjezdil, sta z graščakom še izpila vrč vina na dober uspeh. Solnce se je nagibalo k zatonu, ko se je odpravil oskrbnik Šimen iskat Kurdeža.

Med potjo je Šimen premišljeval: «Čemu neki potrebuje naš Fric tega Kurdeža?» Toliko mu je bilo znano o tem človeku, da se peča z vsemi mogočimi rečmi, največ s takimi, ki niso baš poštenega značaja.

Čarovnik Kurdež, kakor so ga imenovali naši lahkoverni ljudje, je isti večer sedel pred svojo kočjo, ko je k njemu prispel oskrbnik Šimen.

Kurdež je bil gospodar male lesene kočje; pri sebi je imel tudi svojo sestro Micono, ki mu je gospodinjala. Ta njegova sestra je bila v svojih mladih letih v službi pri raznih gospodih v Ljubljani. Domačini-vozniki, ki so jo poznali, so pogostoma v raznih gostilnah o njej pripovedovali: «Ta Micono ima lahko denar in se gosposko nosi, ker je dodobra oskubila marsikatero ljubljansko škrica». Ko pa je prišla v leta, se kavalirji niso več brigali zanjo. Zato se je Micono s 45 leti poslovila od prijaznega ljubljanskega mesta in odšla k svojemu bratu gospodinjit.

Obadva, brat in sestra, sta dobro živela. Brat je hodil okoli kmetov in z raznimi čarovnijami sleparil kmetske kakor tudi gosposke ljudi. Zlasti so se zatekali k niemu zaljub-

ljenci, katerim je pomagal gladiti pot na zviščen ali sleparski način. V tistem času so se med gosposke ljudi v našem kraju šteli samo graščaki. Tako je torej imel Kurdež za tiste čase z zelo veljavnimi ljudmi poznanje. Pa tudi sestra Kurdežova je imela velik ugled med ljudmi; to pa zaradi tega, kar je posojala domačinom denar proti odušnim obrestim.

Ko je tako sedel Kurdež zunaj na tratini, je ugledal jezdeca Šimna, ki je jezdil proti njegovi kočji.

Šimen je povedal, po kaj ga pošilja njegov gospodar, in je ozdjezdil nazaj.

* * *

Prav vroč poletni dan je bil, ko je Kurdež popoldne prispel v češenjski grad. Grajski hlapci z oskrbnikom Šimnom so se baš pod košato lipo krepčali. Vedno šaljivi grajski hlapec Jok je rekel svojim tovarišem:

«Fantje, ali ni ta čarovnik Kurdež podoben tistemu, ki je za našim Jezusom Kristusom žeblje nosil? Sam zlodej vedi, kaj bosta danes skuhalo z našim gospodom?»

Oskrbnik Šimen je ravno pil, ko je Jok to govoril. Ko je postavil nazaj vrč na kamenito mizo, je izpregovoril.

«Veš, Jok, po tega starega lisjaka sem šel jaz sinoči, kakor vsi veste. Naš gospod je prav brez uma, odkar je videl tisto zalesko gospodično. Dal je poklicati semkaj tega Kurdeža, da mu bo pomagal do nje.»

«Ne vem, kako bo to šlo,» je odgovarjal Jok, «kakor sem zvedel, ima ta naša grajska gospodična že izbranega ženina.»

«To pa rečem, da ie s samim vragom v zvezi ta Kurdež.»

* Bralci, ki ste brali mojo povest «Mošnikov stric», ste že tam zvedeli o Kurdežu; ta človek je sleparil ljudi s čarovnijami in počental razne podlosti.

ležili. Ker pa je za uspeh glasovanja potrebna polovica glasov vseh vpisanih volilcev, to je 20 milijonov, je torej ljudsko glasovanje ostalo brezuspešno. Neudeležba ostalih volilnih upravičencev pač končno pomeni, da je v Nemčiji še precej kneževskega malikovanja in češčenja.

V Franciji so ves teden imeli krizo vlade, o kateri smo pisali že zadnjič. V sredo zvečer je končno prišlo do rešitve s tem, da je stari izkušeni politik

Briand sestavil svojo deseto vlado.

ki napram prejšnjim glede osebnosti ni mnogo izpremenjena, je pa seveda drugo vprašanje, kako dolgo se bo ta vlada obdržala na krmilu.

DOPISI

BOROVNICA je znana zaradi romantičnega Pékla, ki privabi nedeljo za nedeljo številne izletnike. Posebno velik obisk se pričakuje dne 11. julija t. l., ko bo slavilo Sokolsko društvo svojo petnajstletnico.

POLJANKSA DOLINA. Tukajšnje Sokolsko društvo bo uprizorilo v nedeljo 27. t. m. ob štirih popoldne v svojem domu v Gorenji vasi Meškovo dramo «Mati», kjer nam slika pisatelj življenje med koroškimi Slovenci, katere so Nemci polagoma preplavili. Nekaj novega bomo slišali po igri pri prosti zabavi. Od Svetih Treh kraljev bo prišla imenitna godba na pihala. Kdor se želi zabavati in slišati našo domačo godbo, ki je v razmeroma kratkem času tako lepo napredovala, naj pohiti v nedeljo v Sokolski dom. Zdravo!

RADOMLJE. Umrl je 15letni France Nastran, vnet naraščajnik našega Sokola. Njegovega pogreba se je udeležila šolska mladina in Sokoli so ga spremili na zadnji poti. Naj bo našemu Francku lahka domača zemlja. Njegovim domačim iskreno sožalje.

VAČE PRI LITVI. Preteklo nedeljo je bila na tukajšnji šoli razstava ženskih ročnih del in drugih šolarskih prispevkov. Zelo mnogo je bilo ženskega ročnega dela in se gledalec ni mogel

zadosti načuditi pestrosti in fini izdelavi posameznih kosov. Zelo prijeten vtis je napravilo dejstvo, da goji učiteljica gđ. Anka Prestorjeva izključno samo narodne motive. Popolnoma pravilno je to. S tem pa je vzbudila pri otrocih tudi čut in razumevanje do narodne umetnosti. Tudi risarski izdelki so bili dobri, posebno nekateri so iznenadili. Razstava je bila zadostno obiskana, tudi starši so bili častno zastopani ter so pokazali, da se zavedajo svojih dolžnosti. Gospodični Prestorjevi čestitamo, da je bil njen trud v šoli kakor tudi izven nje tako uspešen.

VAČE PRI LITVI. Naš Sokol bo priredil v nedeljo 11. julija svoj javni nastop v zvezi z veselico. Za okusna jedila in pijačo je preskrbljeno. Kdor hoče preživeti nekaj prijetnih trenutkov med nami, naj se udeleži naše prireditve.

ČRNOMELJ. Belokranjsko učiteljstvo je imelo v soboto skupščino v Lacknerjevem steklenem salonu. Številna poročila so obračala posebno pažnjo v smeri napredka šolstva kakor tudi povzdiže kmeljtstva Bele krajine. Po skupščini so si zborovalci ogledali razstavo šolskih rokotvornih del. Zvečer je nastopil učiteljski pevski zbor; priredili so pa tudi trodejanko «Golgot», ki je prav dobro uspela. Toliko je bilo sporeda, da je bil konec šele v kasni polnočni uri, tako da je šlo skoro malo tesno s prosto zabavo, ki se je zaključila v prav dobrem razpoloženju. — Lansko leto smo dobili hodnik za pešce, ki vodi od postaje skoro do mesta. Mučna je bila pot na kolodvor zlasti v blatnem času. Pred posojilnico se bo povečal trg s tem, da se dozidava škarpa ob vodi, kjer se bo zravnal svet. Tako se bo oživel tudi ta del pod kostanji. Želeti bi le bilo, da bi se prestavila nekatera gnojišča, katera so ob cesti, in se okrenila proti Dobljčki.

HRASTNIK. «Slovenec» je prinesel pretekli teden zopet nekaj dopisov iz naše doline, ki so prav lažnivi. Poroča, da stavi okrajni zastop laški nasproti šoli škarpo, in se jezi, da ni tam zaposlil reducirancev. K tej laži naslednje: Delo je prevzel stavbenik g. Ročak, ki ima seveda svoje stalne delavce, zlasti zidarje, vendar so med vsemi delavci pri tem delu le trije njegovi, vsi drugi so pa reduciranci in zlasti stari upokojenci. Mi smo mnenja, da so taki stari možje s

4 ali 5 dinarji mesečne pokojnine najpotrebnejši podpore, kajti ti ne morejo po svetu za kruhom, dočim je mlademu reducirancu še svet odprt, če ga že res ne more zaposlovati TPD, kar seveda tudi mi iz srca želimo. Sicer bi pa bili reduciranci, ako bi se bili javili, gotovo k delu tudi sprejeti. Pripomnimo, da stavi Dolska električna zadruga nov daljnovod in da sta demokrata gg. Gnus in Dolinšek dosegla pri podjetniku, da bo zaposlil poleg svojih, tudi reduciranega monterja g. S. Vidite, klerikalci, takšni so demokratje, če jih ne gledate skozi lažnivi «rešpellin», ampak z zdravimi, poštenimi očmi. Pa je pisal zopet «Slovenec», da bo dobil g. Roš za šoli prodano njivo 1.600.000 Din. Bržčas ga je pa vendar nekdo opozoril, da je ta laž vsekakor predebela in da je čas sajenja buč minul; preklical je, češ, zmotili smo se, cene so mišljene v kronah. Pripomnimo, da je «Slovenec» še v kronah lagal, tudi toliko kron ne bo dobil g. Roš, če se odkupi njegova njiva. Ena laž za drugo se dokazuje «krščanskim» dopisnikom «Slovencu».

TRBOVLJE. Te dni je umrla gđ. Berta Kajtnova, hči paznika Trboveljske premogokopne družbe, v starosti 18 let. Pokojna je bila od mladih let pri sokolskem naraščaju, nato pa pri gojenkah trboveljskega Sokola. Zadnja tri leta se je učila v Ljubljani, kjer si je nakopala zavratno bolezen sušico, ki jo je po osemmesečnem bolovanju pokopala. Pogreba, ki se je vršil v nedeljo dopoldne, se je udeležilo korporativno zastavo vse trboveljsko članstvo. Blag ji spomin!

SV. STEFAN PRI DOLU. V predzadnji številki «Domovine» smo čitali, da si želi blagajnik g. Bantan pomožnega blagajnika na občinske stroške. Davkoplačevalci, ki smo že itak preobremenjeni z različnimi davki, mu svetujemo, naj rajši odloži delo, če ga ne zmore, saj se bo med 25 občinskimi odborniki gotovo našel kateri, ki bo isto delo vodil brezplačno. Nikakor ne pristanemo na to, da bi se nam nalagala nova bremena.

SV. MARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Ker se raznašajo razne govornice glede stroškov za napravo sejmišča v znesku preko 6000 Din, kar bi bilo vsekako pretirano, se priporoča Go-

«Res je to, Šimen, da Kurdež nima ene pravične dlake na sebi.»

Zgovorni Jok in Šimen bi bila še dalje govorila o Kurdežu, pa se je oglašil graščak iz okna:

«Hej, fantje, na delo, na delo, danes ni nedelja!»

Hlapci z oskrbnikom vred so se hitro porazgubili iz prijetne hladne sence vsak na svojo stran.

Šele proti večeru je odhajal Kurdež iz grada. Grajski hlapec Jok, ki je na dvorišču baš napajal živino, je sam s seboj govoril: «Sam zlodej vedi, kaj neki sta sklenila ta dva, naš graščak, pa ta Kurdež.»

* * *

Dostikrat na večer je jezdil Rihtarjev Tomažek z lepim vrancem na svoj dom k svojim domačim.

Brezskrbni in vedno veseli Tomažek se niti najmanj ni nadejal, da bi ga na teh pohodih kdo zasledoval. Niti sanjalo se mu ni, v kako zlobno past ga misli vloviti zlobni Kurdež.

Ko je jezdil Tomažek neko jasno mesečno noč nazaj proti gradu, je v gozdu pred selom Vidnom zaslišal obupne ženske klice na pomaganje.

Pogumni Tomažek je kot blisk skočil raz konja in ga pustil samega na poti, sam pa je hitel proti kraju, odkoder so prihajali glasovi.

Ob svetli mesečini je videl Tomažek žensko srednjih let vso razmršenih las, ki je sedela na tleh. Naš jezdec na prvi hip ni spoznal, da je to slaboglasna Kurdežova sestra Micona.

Ko je ta vražja ženska videla Tomažka v svoji bližini, je v največje jezdečevo začudenje začela vpiti: «Ljubi moj brat in milostljivi gospod graščak češenjski, pomagajta mi, pomagajta mi! Ta nesramnik me hoče... me hoče...»

Jezdec se je čudil obnašanju ženske; imel jo je za blazno. Toda njegovo začudenje je trajalo komaj nekaj minut in stvar se je zasukala v čisto drugo smer.

Kakor bi od daleč pritekla, tako sta se delala upelhana češenjski graščak Fric in Kurdež, ko sta se pojavila pred Tomažkom. Oba hkrati sta začela kričati nad njim:

«Aha, ptiček, ti si! Te že poznavam! Fej, sram te bodi, ker ne pustiš že priletnih žensk na miru! In tak nesramnik misli, da bo postal grajski zet. To bo zvedel še nocoj zaleški graščak in vsi na gradu.»

«Ti, Micono,» je izpregovoril medtem Kurdež, «boš šla pa z nama za pričo, da se ta nesramnik ne bo mogel lagati!»

V tako zamotanem položaju pa še ni bil Tomažek.

Kakor bi se pod njim majala in odmikala zemlja. V glavi se mu je začelo kar vrteti. Spoznal je jasno, v kako santansko past se je ujel.

Zmagoslavno kakor sam peklenški poglavar je spregovoril češenjski Fric.

«Le odjezdi, grajski zet, proti gradu, pa sporoči, da tudi mi pridemo za teboj!»

Tomažek je mislil baš nekaj odgovoriti, ko se je pojavil v največje začudenje vseh puščavnik Ferdinand.

«Lopovi grdi, nesramni, izginite mi takoj z mesta! Zapomnite si dobro, da je božja moč

večja od peklenške! Z vama, Kurdež in Fric, bom že še obračunal. Tako bom vaju razkrinal med ljudmi, da se vaju bo že od daleč izogibal vsak pošten človek. Posebno pa ti, Fric, zastarani grešnik, začni drugo življenje!»

Frica, Kurdeža in Micono so te besede zelo poparile. Niso se pač nadejali tako nepričakovanega prihoda puščavnika Ferdinanda. Ne da bi skušali kak napad, so se vsi trije hitro izgubili v temen gozd.

«Prosim vas, oče Ferdinand, pojdite nocoj z menoj na grad, kajti pred češenjskim graščakom in Kurdežom ne boste varni svojega življenja.»

«Sinko moj, tega se ne bojim, toda s teboj grem zaradi tvojega poštenega imena!»

Tomažek je ujel konja in ga vodil za povodec. V lepi jasni noči sta stopala polagoma proti gradu.

Ko sta šla po strmih bobovniškem klancu, sta nalletela na Lukeža-Pukeža, ki je sedel na kupu hlodov, brenkal na citre in pel:

Ta stara je godva na kitaro,
ta mvađa pa na klavir.
Se jima je kuharica smejava
kja kuhova krompir.

Znanci so si veselo stisnili roke. V kratkem razgovoru je Lukež zvedel za Tomažkov dogodek.

«Vesta, prijatelja, že jutri bodo ljudje daleč okoli zvedeli, kak čarovnik je ta Kurdež. Tako zna čarati vsak lopov in rokavnjač!»

(Dalje priti.)

spodarskemu klubu odbornikov občine Sv. Krištof, da zadevo preišče in ugotovi, kaj je na stvari resnice. Ako se govorice izkažejo za istinite, naj stori potrebne korake, da se slične zadeve v škodo občine enkrat za vselej odpravijo.

REČICA PRI LAŠKEM. Občani so s cestnim odborom občine Sv. Krištof skrajno nezadovoljni. Občinski odbor je svoječasno sklenil, da se oddajo dela na javni dražbi, kar se ne izvršuje. V interesu občine je treba napraviti red.

SV. LENART NAD LAŠKEM. Naša knjižnica počasi napreduje. Žal, da g. nadučitelj Petje, ki bi bil prvi poklican, da nas vodi do izobrazbe, ne sodeluje. Ker napadi g. župnika s prižnice na našo knjižnico že presedajo, smo se strnili vsi naprednjaki ne glede na politično prepričanje in storili bomo vse potrebno, da bo knjižnica prav lepo uspevala kakor v drugih krajih našega okraja.

SV. MIKLAVŽ PRI LAŠKEM. «Domovina» se v našem kraju prav lepo širi. Nasprotniki se poslužujejo najnesramnejših sredstev proti širjenju našega lista. Dogode se celo primeri, da se list ne dostavi naročniku, temveč se napiše nanj pripomba «Ne sprejemem» in se pošlje nazaj. Takih sredstev se poslužujejo nekateri agitatorji SLS. Roka pravice jih bo v doglednem času zasačila.

ST. VID PRI GROBELNEM. Iz raznih krajev prinaša «Domovina» stvarne dopise in opozorila. Tudi pri nas se je število zavednih kmetov pomnožilo. Dokaj lepo število «Domovine» pride redno v našo vas. Po vrsti zapuščajo klerikalno stranko, vedoč, da klerikalni poslanci, dvajset po številu, pomagajo ubogemu kmetu in obrtniku le z vednimi obljubami, a s svojim početjem in slabo politiko povišujejo davke. Da se njih vrste manjšajo, gospodje klerikaleci dobro vedo. Zaradi tega so povabili poslanca Žebota, da bi ljudstvo zopet pridobili in ga uverili, da le oni delajo in se potegujejo za kmeta, kar pa seveda ni res in sami to dobro vedo. Shod, ki se je vršil pred cerkvijo, je vodil tukajšnji župan. Zbralo se je nekaj njihovih pristašev, a večino so tvorili radovedneži, da slišijo glas našega vztrajnega Žebota. Ta drugega ni vedel povedati kakor napake dr. Pivka in dr. Zerjava. Najbrže je mislil na sebe, a pridjal je drugo ime. — Večina naših faranov je že sita komandiranja nekega tukajšnjega občana. Do sedaj smo mislili, da cmenjenji gospod res kaj doseže in obljube izpolni, a kakor smo se prepričali, mu večkrat spodsrsne. Nekateri se ga zelo boje in le zavoljo tega trobijo v njegov rog. Naša vas je ena naj-

mirnejših, ne poznamo politične mrznje in jeze. Seveda «miroljubni» klerikalni dopisnik je začel s sejanjem razdora in jeze. Napadel je vse narcenike «Domovine». Priporočamo mu, da neha s tem škodljivim delom in hujskanjem ter poroča le stvarne reči, kar nas bo zanimalo. Faranom najtopleje priporočam «Domovino», ki je za nas poučna, piše le resnico in se izogiba nestvarnega napadanja in hujskanja. — Šentvičan.

PODČETRTEK. Dne 13. t. m. je priredilo prosvetno društvo «Sotla» igri «Zarjaveli ženini» in «Damoklejev meč». Obisk je bil zelo obilen. Pred igro in po njej je nastopil mešani pevski zbor. V prvi vrsti gre pohvala režiserju nadučitelju g. Lovrecu, ki se je res potrudil, da so igralci dosegli svoj cilj. Istotako je izreči zahvalo predsedniku g. Brlišku ter g. Gobcu. Videl sem že mnogo iger tudi drugod, toda nikjer nisem bil tako zadovoljen kakor baš tukaj. Marsikje sem opazil nekako površnost v igranju, česar pa tukaj ne morem reči. Takoj sem spoznal, da je režija v dobrih rokah. Pri igri «Zarjaveli ženini» je Milka najbolje doigrala svojo vlogo; tudi njena mama je bila dobra. Kar se pa tiče moških vlog, sta najbolje odrezala Jereb in Lojze, pa tudi Amrožu je dobro šlo. Jurij je precej ugajal. «Damoklejev meč» je zbudil mnogo smeha; nasmejali smo se prav od srea. Sarafina je zelo dobro igrala; le tu in tam se je opazila malenkostna raztresenost. Njena mamica je igrala izvrstno. Zelo dobro je rešil svojo vlogo g. mojster; njemu se je vse smejalo. Ivan Peresnik je imel malo vlogo, toda rešil jo je častno po mojem okusu. Izreči pa moram tudi Gregcu pohvalo in zahvalo za njegov humor, ki je povzročil mnogo smeha. S tem je vloga dosegla svoj cilj. — Gledalec.

FRANKOVCI-LOPERČICE PRI ORMOŽU. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo bo praznovalo 27. t. m. na dan proslave humskega patrona Janeza Krstnika svojo 15letnico in bo na ta dan priredilo veliko vrtno veselico z bogatim srečolovom pri g. Jakobu Verhovčaku v Pušnicah. Na prireditvi bo svirala godba. V raznih šotorih bodo čvrste devojke nudile okrepcila. Če ne bo vreme nagajalo, bo proslava gotovo lepa in zabavna. Prijazno vabljeni. rn.

SV. BOLFENK PRI SREDIŠČU. V nedeljo 27. t. m. se bo vršila na vrtu g. M. Haložana v Vodroncih proslava 25letnice bralnega društva «Lipa» z vrtno veselico in ljudsko tombolo s številnimi krasnimi dobitki. Srečke po 3 Din. Sodeluje središka sokolska godba. Torej v ne-

deljo pridite vsi, stari in mladi, v Vodrance. Zaokusna jedila in dobra vina preskrbljeno. V primeru slabega vremena bo prireditvev 29. t. m. na sv. Petra in Pavla. Na veselo svidenje!

SV. BARBARA V HALOZAH. Drugod v Sloveniji še vera ne peša tako, kakor menda pri nas, kajti drugod se še ponašajo s starinskimi cerkvicami, dočim so pri nas porušili najstarejšo cerkvico v Halozah, polno nad 500 let starih krasnih fresk. Iz tega kamenja se bo na istem prostoru, kjer so se zbirali naši pradedje k molitvi, zidal — Orlovski Dom, a z ostanki ruševin se bo baje tlakovala cesta, ki vodi od župnišča do farne cerkve.

BUČE. Od zanesljivih ljudi sem čul, da me gotove osebe po Pristavi in pri Sv. Emi nesramno obrekujejo in celo govorijo, da ni dopis «Virštanj» moj, ker da ga nisem zmožen. Istotako se govori, da sem dobil od g. urednika v opombi uredništva zelo «pod nos». Opozorjam vse prizadete na nevihto, ki se lahko dvigne; vsuje se lahko tako huda ploha, da bo raztrgala zagrinjalo hinavstva in odkrilo se bo marsikaj, kar je nam že davno znano. Opustite zahrbtnost in hinavščino ter bodite odkritosrčni. Le take osebe narod spoštuje, le v take ima zaupanje, da delajo v njegov blagor. Prizadeti gospodični: Zakaj mi niste v obraz povedali, kar ste mislili? Ali Vam je mogoče pod častjo, govoriti z menoj, ker nimam tako visoke šolske izobrazbe kakor drugi? Jaz ne poznam sovraštva, pač pa se mi zdite kakor otrok, ki dela po volji drugih. Če imate z menoj kaj osebno govoriti, potem povejte. — Josip Plevnik.

ZIBIKĀ. V nedeljo 6. t. m. so napravili Orli iz našega okraja izlet na Tinsko. Spremljala jih je šmarska godba z velikanskim bobnom. Po resnici povedano, pričakovali smo glede na to, da se je v zadnjem času po vseh farah in vaseh hudo agitiralo za orlovstvo, večjo udeležbo. Proti shodu kot takemu, zlasti proti telovadbi, bi ne imeli ničesar, ako bi se take prilike ne izrabljale za hujskanje proti vsemu, kar ne trobi v klerikalni rog. Že prejšnjo nedeljo je naš g. župnik v cerkvi oznanil, da bodo na shodu nastopali govorniki, ki bodo vzpodbujali mladino, naj pristopi k Orlom in «da bomo odpravili vse, kar ni potrebno!» Radovedni smo, kaj se vidi našemu g. župniku v Zibiki nepotrebno, da bi bilo treba odpraviti. Verjamemo, da mu marsikaj ni po godu, pa za sedaj naj še potrpi, ko bodo pa na svetu samo Orli, potem bo lahko delal, kar bo hotel. Na shodu je govoril g. dr. Ogrizek, ki se je ob pri-

Ivan Albreht:

Za sina

Povest.

(Dalje.)

Medtem ko so ljudje ugibali, kaj in kako je s starim Podlipcem, se je Andreju posrečilo obuditi onesveščeno Julko, ki je strme gledala in mogla razumeti, kaj se je zgodilo. Šele zadovoljni obraz malega Tončka, ki je venomer ponavljal: «Mama, mama, oče so vstali!» jo je opogumil toliko, da je vprašala:

«Za božjo voljo, kje pa sem?»

Stari Podlipec se je zadovoljno nasmehnil:

«Nič se ne boj, Julka, med poštenimi ljudmi si!»

Ko je čula glas tasta, o katerem je menila, da že zdavnaj hodi po nebeških poljanah, jo je streslo.

«Povejte mi no vendar, oče, kakšni čudeži se gode pri nas?»

Ležala je na postelji, še vsa omotena in zbegana. Njen sinček se je plazil ob stranici in veselo ploskal z rokami. Oče in sin sta sedela za mizo. Medtem pa, ko se je z obraza starega Podlipca odražalo ono čudovito blaženstvo človeka, ki je po mnogih mukah in po težkem trpljenju spet enkrat resnično

srečen, je bil Andrejev obraz prava slika tistega strašnega gorja, ki človeka tare, kadar ga v dnu duše tare zavest lastne krivde. Daš je bil očetovega nepojmljivega obujenja vesel, ga je le plašila misel, kaj poreče oče, ko se je tako odurno vedel napram njemu. Stari Podlipec je menda uganil misli svojega sina.

«Kako je vse to čudno,» je začel. «Takrat, ko smo se sporekli —»

«Ah, no —» ga je z mučnim izrazom prekinil Andrej.

«Saj ne očitam,» ga je potolažil stari Podlipec, «takrat me je prijelo, pa sem naenkrat omahnil, vendar nisem izgubil zavesti. Vse sem vedel, slišal in razumel, pomagati si pa nisem mogel nič. Poslušal sem ljudi, kaj so vse govorili o meni! Joj, koliko so mi naštel dobrih lastnosti. Kar sam sebe sem bil vesel, ko sem poslušal. No, vmes je bilo seve slišati tudi marsikaj, zlasti kadar ni bilo nobenega domačega v hiši. Tedaj so jeli šušljati — vse sem jih poznal po glasu in jim že vsem povrnem njihovo skrb za našo družino, povrnem na tak način, da me pri moji resnični smrti, kadar pride, prav gotovo ne bodo več hvalili, pa tudi ne zabavljali zoper mene, še manj pa zoper vas, ki ostanete za menoj.»

«Oče, nikar se ne jezite,» je z nežno skrbjo zaprosila Julka. «koma se zavem veselja

zbog vašega prebujenja, pa me že muči strah in skrb, da se vam spet zgodi kaj sličnega ali pa še kaj hujšega —»

«O ne,» je branil vnuk, «zdaj bom jaz pazil na očeta, potem smo pa lahko vsi brez skrbi —»

Vsi so se zasmejali Tončkovim besedam. Celo Andreju se je tako zjasnil obraz, da sta bila tega vesela Julka in stari Podlipec.

«No, ta je moška,» je pritrdil zadnji in vzela vnuka na kolena. «Naj torej povem, kako se mi je godilo dalje! ... Ko tako poslušam govorjenje kropilcev in Julkin in tvoj jok, pa zlasti povpraševanje tega mojega dragega vnučka, ki me je venomer hodil klicat in tipat, sem se šele čisto jasno zavedel, kaj me čaka. Vse sem vedel: zdaj, zdaj napoči čas, ko pridejo sosedje, me položijo v krsto, jo zabijejo ter me odneso. Strašna, nepopisna groza me je obhajala ob tej misli. Živ, zdrav — pa me poneso in me zagrebejo v zemljo, jaz pa niti z enim udom ne morem ganiti in ne pokazati, da nisem mrlič. Na vso moč sem se trudil, da bi odprl oči. Nazadnje se mi je posrečilo, toda samo toliko, kolikor jih imajo mrlički prav pogosto odprte na mrtvaškem odru. Da bi bil pa premaknil oko samo, se mi nikakor ni hotelo posrečiti. — Naposled sem se bil že čisto vdal v božjo voljo. Tolažila me je misel, da moram morda umreti kot pravna žrtev za blagor svojega rodu ...»

liki občinskih volitev v Celju vezal z Nemci. Premleval je stare stvari, katere danes ne vlečejo več. Posebno je napadal Orjuno. Iz njegovega govora so se ljudje naravnost norčevali. Mnogim je njegov govor tako presedal, da so raje odšli domov. Največjo zahvalo kot prireditelj shoda je žel g. Jože Založnik. Hvala Bogu, da imamo še dokaj razsodne mladine, ki se ne dá premamiti od sladkih besed, ker ve, da za pravo izobrazbo je treba še kaj več.

SV. ANDRAŽ V SLOVENSkih GORICAH. Pripravljalni odbor za odkritje spominske plošče umrlemu nadučitelju Ivanu Streleu pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah opozarja cenjene čitatelje, da je omenjeni odbor v binkoštni številki objavil, da se bo vršila tozadevna ljudska slavnost 28. in 29. t. m. Slavnost se bo vršila po naslednjem redu: 1.) Dne 28. t. m. zvečer mirozov, umetni ogenj, nato pa slavnostni banket. 2.) Dne 29. t. m. ob pol desetih slovesna služba božja in nato odkritje ter blagoslovitev spominske plošče na tukajšnji šoli. 3.) Slavnostni govor. 4.) Popoldne ob pol treh Finžgarjeva ljudska igra v treh dejanjih «Veriga» (na novem šolskem odru). 5.) Po sporedu prosta zabava s srečolovom, šaljivo pošto, boj s konfeti, ameriškanskim zaporom itd. v gostilniških prostorih g. Rola. Oba dneva svira znano godbeno društvo «Mura». Dirigira g. Janko Čirič iz Gornje Radgone. Tujci, ki reflektirajo na vožnjo z avtom, naj se pravočasno javijo potom dopisnice na naslov: Zvonko Predan, šolski upravitelj pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah.

LOKAVEC PRI GRAČNICI. Kakor v drugih sosednjih krajih se je pričela buditi napredna misel SDS tudi pri nas. Precejšnje število nas je naročnikov na «Domovino», katero nestrpnno pričakujemo vsak teden, ker prinaša mnogo stvarnega gradiva, da smo pravilno informirani, kaj se godi okrog nas. Za «Slovenskega Gospodarja» se ne zmenjamo skoro nihče, ker mora biti vsakdo, ki ima malo možgan v glavi, prepričan, da prinaša same obljube že celih osem let, ne stori pa njegova SLS v prid ljudstva ničesar, čeprav ima 20 poslancev za težke dijete v Beogradu. Toda ti poslanci niso samo ničesar dobrega storili za slovensko ljudstvo, temveč še škodovali so mu s svojo nespretno politiko, ki je zakrivila povečanje davkov. Na isti način gospodarijo naši odborniki SLS v občini Loka. Davke in občinske doklade plačujemo ogromne, ceste si pa moramo vzdrževati sami, sicer bi bil vozovni promet nemogoč. S klerikalno stranko moramo čimprej obračunati, kar bo naša in naših potomcev rešitev.

Le to sem prosil Boga, naj mi ugasne življenja luč preje, predno me zabijejo v krsto.»

«U, oče, nikar no, mene kar mrz poliva, ko vas slišim. Le kako je bilo to mogoče!?» je vzkliknila Julka in se dvignila na postelji.

«Tudi jaz ne vem, kako to pride,» je pripomnil oče Podlipec. «Sicer sem že slišal o podobnih dogodkih,» vendar nisem mogel prav verjeti. Šele zdaj, ko sem izkusil sam, verujem, privoščil pa niti svojemu najhujšemu sovražniku ne bi kaj takega...»

* Slučaji navidezne smrti niso ravno preveč redki. V prejšnjih časih se je celo dogajalo, da so take «mrliče» pokopavali. Nesrečnež, ki se je v grobu prebudil, se je seve zaradi pomanjkanja zraka zažulil. Ako se je tudi prebudil tako naglo, da so še pogrebci bili na pokopališču, ter jel rjuti, je bilo to brez uspeha, ker je navzočim strah in praznoverje jemalo razsodnost, da niso znali in mogli pravočasno pomagati. — Dokaz, da so često pokopali navidezno mrtvega kot resničnega mrliča, nudijo večkrat prekopi starih grob, kjer se dobe okostja, ki leže — na zobeh mjesto na hrbtu. Zato so se ponekod ohranili izza nekđaj še prav zanimivi običaji. Tako n. pr. v nekem kraju na Češkem (bližu nemške meje) mrliča, preden ga pokopljejo, posade, ga kličejo in tresejo ter ga naposled vržejo čez kak zid (škarpo). Šele potem, ako se ne oglasi, ga pokopljejo.

(Dalje pri.)

«Domovina» mora v vsako hišo, da bo odpirala oči nepoučenim ljudem.

BELTINCI. Po prevratu je zasijalo solnce svobode tudi v naše kraje, ko je prekoračila Muro vojska kralja Matjaža in raztrgala stoletne verige. Oddahnili smo se, ker smo vedeli, da smo bratje. Vedeli smo, da bodo naši bratje znali tudi ceniti naše kraje in primerno podpirati razvoj ter napredek našega kraja. Mnogo smo pridobili in napredovali. Pridobili smo, da cmenjam samo najvažnejše, železnico, ki silno pospešuje gospodarski razvoj Prekmurja. Toda ob napravi te koristne in neobhodno potrebne železnice se je mnogo zakrivilo. Prvotno nameravano gradnjo železnice, da bi postaja Beltinci bila res v Beltincih in ne v dva kilometra oddaljenih Bratoncih, so brez dvoma preprečili ljudje, ki nimajo zmisla za napredek in razvoj naših domačih krajev. To so nekateri domačini, ki bi sicer radi videli blagostanje svojih krajev, a delajo in govorijo proti vsakemu koristnemu početju. Tako je tudi z elektriko v Beltincih, kjer pretežna večina prebivalstva željno pričakuje elektriko. Samo nekateri, in to nahujskani od nerazsodnih ljudi, se protivijo. Seveda tega nasprotovanja ne morejo zmiselno utemeljiti. Gospodarske koristi bi pač lahko narekovala tem nasprotnikom, da nam je elektrika potrebna. Saj je znano, da so Beltinci kulturno in narodno najbolj prebujeni in z večjimi mestnimi hišami napravijo vtis trga ali malega mesta. Gospodom nasprotnikom elektrike priporočamo ob tej priliki samo toliko: Manj govorite ter več mislite in če govorite, prej premislite!

IVANJKOVCI. Prostovoljno gasilno društvo bo priredilo v nedeljo 27. t. m. veliko ljudsko tombolo. Glavni dobitki: plemensko tele, sod vina, vreča moke. Tudi ostali dobitki so lepi. Po tomboli prosta zabava s plesom. Začetek ob 4. uri. Pred tombolo bodo uprizorili otroci svetinjske šole v proslavo Vidovega dne igro «Šivilja Klara». Na sporedu so tudi druge točke. Začetek ob 2. uri. Čisti dobiček tombole se bo uporabil v izpopolnjevanje gasilskih priprav, Vidovdanske proslave pa za ubožne otroke. Poizkusite srečo in razveselite malčke!

ŠALOVCI V PREKMURJU. (Lep pogreb tovariša gasilca.) Dne 15. t. m. smo položili k večnemu počitku na šalovskem pokopališču tovariša gasilca Ludovika Štefanca, enega najdelavnejših in najvestnejših gasilcev, ki je šele 28 let star za večno zatisnil svoje blage oči. Njegovega pogreba se je udeležilo poleg številnega drugega občinstva 95 gasilcev iz gasilske župe križevske. Zastopanih je bilo šest gasilnih društev te župe. Pogreb je pokazal, kako priljubljen je bil pokojnik. V imenu gasilstva se je tovariš Viljem Županek, župni in društveni tajnik, ob grobu z lepimi besedami poslovil od pokojnega tovariša. Bodi mu rodna zemlja lahka!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

BOLEZEN NA LETOŠNJEM FIŽOLU.

Vrtni in njivski fižol trpita letos v svojem razvoju. Ne le da je mnogo zrnja že v zemlji segnilo med kalenjem, ampak je tudi ves nadaljni razvoj mladih rastlin prizadet. Mnogo mladih rastlin je bolnih po stebli in listnih pecljih, tako da se že sedaj suše. Ostale rastline pa ne kažejo nobene prave rasti. Zanikarne so in prebledele. Manjka jim tiste zdrave barve in rasti, ki je značilna pri zdravem fižolu. Neugodno letošnje vreme — hladno in deževno — je največ krivo, da fižol tako slepo raste in da je tako zanikarn. Tak fižol tudi veliko preje podleže raznim boleznim, kakor pa fižol, ki so mu vremenski vplivi ugodni.

Ako nam je fižolovo zrnje že v zemlji segnilo, temu ni krivo zgolj mokro in hladno vreme, ampak nakaženo, slabo in bolešno seme. Fižolovo seme je imelo kal slabosti ali bolezn

že v sebi, da je med kalenjem podleglo. Neugodno vreme je k temu le še bolj pripomoglo. Fižolovo seme bo treba zanaprej bolj skrbno odbirati. Na zrnju lahko poznamo, ali je zdravo ali ne, in sicer po barvi. Zdravo zrnje je značilne, enakomerne barve, dočim je slabo zrnje poznati na raznih pegicah in pegah, ki se ločijo od zdrave barve. Doslej smo se premalo brigali za take „malenkosti“, zanaprej bo treba pa tudi na take stvari bolj skrbno paziti, kajti bolno seme — in naj ima tudi samo eno kal na sebi — ne more dati zdravih rastlin. Mogoče, da je ponekod tudi zemlja že okužena po trosih fižolovih boleznih, da vedo klijajoče rastline po zlu. Vsekako bomo v prihodnosti previdno ravnali, če bomo namakali fižolovo seme po eno uro dolgo v enoodstotni raztopini modre galice in sode (na 100 l vode 1 kg galice in 1 kg sode).

Fižol trpi danes na raznih glivičnih boleznih, ki ga lahko napadajo od prve mladosti naprej. Letos opazujemo že na mladih steblih temnorjave in črne, podolgovate in zajedene lise, ki se pozneje lahko razširijo po celi rastlini in nazadnje po stročju, če rastlin prej ne ugonobé. Ta bolezen se prenaša po semenu. Nazadnje se pokaže na stročju. Imenujemo jo pegavost fižolovega stročja (kozavost) ali pa tudi listna pegavost na fižolu (*Sleosporium Lindemuthianum*). Ta bolezen je pri nas najbolj znana in najbolj razširjena. Danes nimamo proti tej bolezni nobenega boljšega sredstva kakor je škropljenje z enoodstotno raztopino modre galice (na 100 l vode 1 kg modre galice in 1½ kg apna). Svetujemo našim čitateljem, da se nemudoma pobrigajo za to pomoč! Varujmo fižol pred nadaljnimi napadi po eni in drugi bolezni!

PREGLEDOVANJE ŽITNEGA POLJA IN ODBIRANJE ŽITNIH RASTLIN.

Za kmetovalca je velika razlika, če pridelava na oralu njive samo 800 kg ali pa če pridelava 1200 kg pšenice in še več. To se močno pozna pri gospodarstvu, zlasti na tako malih kmetijah kakor so naše. Naše prilike niso tako slabe, da bi ne bilo mogoče priti do takih pridelkov. Izgleda za to imamo. Naša zemlja in naše podnebje sta dosti ugodna. Ali treba je tudi dobrega dela, da pridemo bolj splošno do takih pridelkov. Tega pa manjka še v enem in drugem pogledu.

Potrebno je, da se začnemo za taka in enaka vprašanja malo bolj zanimati in da jih vstrajno zasledujemo. Prav sedaj je čas, da pregledamo naše žitno polje in da se zanimamo za stanje in razvoj žita po svojih njivah pa tudi na njivah naših sosedov. Poglejmo, kakega klasja je naša in druga pšenica in kje tiči vzrok tej razliki. Poglejte posamezne rastline, kako izgledajo, in primerjajte njih klasje! Kake razlike se vidijo na posameznih klasih!

Pomnimo, da prenašajo matrne rastline svoje lastnosti tudi na svoj zarod. Rastline, ki imajo lepše, daljše in težje klasje, prenašajo te svoje lastnosti tudi na svoje potomce, ki izrastejo iz tega semena. Če imajo danes po naprednih deželah bolj rodovitne žitne vrste, kakor jih imamo pri nas, je pripisati poglavitno temu dejstvu, da so znali žitno seme bolj skrbno pridelovati in bolj skrbno odbirati. Tudi pri nas je to mogoče! Treba le, da se za stvar zavzamemo in da začnemo tudi pri nas žitno seme bolj skrbno odbirati.

Pogled na naše žitno polje nam kaže, kako različno so razvite rastline, ki rastejo ena poleg druge. Če takega semena nič ne ločimo, je naravno, da imamo vsako leto tako mešanico klasja na njivi. Ako bi se naši gospodarji poprijeli bolj skrbnega odbiranja žita, bi imeli kmalu bolj značeno in več vredno žito, ne le zunaj na njivi, ampak tudi po svojih žitnicah in kaščah. Razen tega bi imeli pa tudi več pridelka, kar je glavno za poljedelca.

Začnimo se za to vprašanje zanimati! Pregledajmo naše žitno polje in skušajmo že letos skrbeti za najboljše semensko blago, ki ga je moč dobiti. Najlepše klasje odberemo lahko za

ob žetvi ali pa pozneje, ko se ži snopje v kozolen. Skrbimo pa tudi za to, da s pomočjo dobrih strojev čistilnikov odberemo najboljšo zrnje za prihodnjo setev.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Na ameriških tržiščih so te dni cene zopet popustile, pri nas pa se po zadnjem precejšnjem skoku sedaj drže prilično nespremenjene. Poročila o stanju posevkov iz raznih krajev so zopet ugodnejša. Iz krajev, kjer se žetev že pričinja, ni čuti pritožb. V Sloveniji dozoreva ječmen, ki ga ponekod že pričenjajo žeti. Na novosadski blagovni borzi so bile te dni naslednje cene za 100 kg na debelo: pšenica 330 do 337 Din 50 p, turščica 152 Din 50 p do 155 Din, oves 195 Din, moka «0» 525 do 530 Din.

FIZOL se je trgoval na novosadski borzi po 152 Din 50 p do 170 Din (beli iz Bačke).

ZIVINA. Cene goveji živini se nikakor ne popravijo, temveč še kažejo mestoma nagibanje k oslabilvi. Na zadnjem zagrebškem sejmu se je goveja živina za malenkost pocenila, nasprotno pa so se podražile svinje. Za kilogram žive teže so bile v Zagrebu naslednje cene: voli, prvovrstni 9 do 10 Din (najboljši po 10 Din 50 p), drugovrstni 7 do 8 Din, tretjevrstni 5 Din 50 p do 6 Din 50 p, biki 5 do 8 Din, krave, prvovrstne 7 Din 50 p do 8 Din, drugovrstne 5 do 6 Din, tretjevrstne 3 do 4 Din, teleta 6 do 8 Din (zaklana po 8 do 12 Din), svinje, pitane 12 do 13 Din, nepitane 10 do 11 Din 50 p.

Kratke vesti

— **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo dne 23. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 797 Din 40 p do 801 Din 40 p, 100 nemških mark za 1346 Din 30 p do 1350 Din 30 p, 100 italijanskih lir za 203 Din 9 p do 204 Din 29 p, 1 dolar za 56 Din 37 p do 56 Din 67 p, 100 češkoslovaških kron za 167 Din 30 p do 168 Din 30 p.

— **Otvoritev letošnjega Ljubljanskega velesejma** bo 26. t. m. Med številnimi odličnimi inozemskimi gosti sta k otvoritvi prijavljena tudi avstrijski poslanik na našem dvoru g. Hofinger in poljski poslanik na našem dvoru g. Okenski.

— **Izdaja kontrolnih listov za prevoz vina naj se olajša.** Iz Ptuja nam pišejo: Sedaj morajo vinogradniki dajati prijave več kilometrov daleč na finančne oddelke. Če vino vozijo, morajo zopet hoditi daleč po kontrolni list. Vinogradi so oddaljeni od stalnega bivališča vinogradnikov čisto po 10 do 20 km in oddelek finančne straže še tudi po 5 in več kilometrov, tako da vinogradniki zamudi en dan, preden more dobiti kontrolni list. Ta zadeva bi se lahko uredila tako, da bi smel vinogradnik dobiti kontrolni list na sedežu svojega bivališča in da bi si finančni oddelki potem med seboj posredovali prijave. Uradi so za ljudstvo tukaj in jim morajo iti čim bolj na roko, ne pa da se delajo težkoče, ki se lahko odstranijo. Pozivamo finančno delegacijo, da to vprašanje primerno uredi.

— **Peronospora in oidium sta dve najhujši boleznivi vinske trte.** V zadnjem času se je začela peronospora v vinogradih že pojavljati in sledila ji bo v kratkem tudi plesnoba, ker je vlažno vreme za razvoj obeh boleznivi izredno ugodno. Proti peronospori (paležu) moramo čimprej trte poškopiti v tretjič, če ne prej, na vsak način koj, ko trta odcvete. Za to škropljenje vzemimo možnejšo, dvo odstotno galico s primerno množino (2 in pol do 3 kg) ugašenega apna. Koliko apna je vzeti, doženemo najbolj zanesljivo s fenolftaleinovim preskusnim papirjem. Pri tem škropljenju poškopimo zlasti dobro tudi grozdčke, kajti sedaj pride čas, ko začne peronospora napadati grozdje in tega se je pri letošnjem mokrem vremenu posebno bati. Listje škropimo pa predvsem od spodnje strani, ker le od te strani peronospora list okuži. Da zavarujemo grozdje tudi proti plesnobi (oidiju), pridenimo škropivu

na vsak hektar po 10 do 200 g (15 l. do 20 l.) snov la. Kakor kažejo domaća in tuja poročila učinkuje suškol proti plesnobi jako dobro. Posebno lebo je njegova vrednost tem večja, ker navadnega žvepla zaradi hladnega in leževnega vremena z uspehom sploh ne moremo rabiti. Žvepleni praški, to je v najfinejšo moko zmešano žveplo, učinkuje proti plesnobi le tedaj, če je več dni prav vroče in suho vreme; takega vremena pa letos še nismo imeli. Bodimo torej oprezni in marljivi pri zatiranju peronospore in oidija, sicer nam pri letošnjem slabem vremenu preči katastrofa. — B. Skalicky.

— **Nabirajte gobe!** Pišejo nam: Pri nas se nabiranje gob še premalo uvažuje. Jurčki (golo-banje) so najbolj primerni za sušenje, ker se najlaže prodajo. Suhe gobe so vsako leto zelo važna izvozna postavka. K nabiranju gob je treba navajati že otroke. Gobe se najbolje sušijo na solncu. Ako je zaradi slabega vremena sušenje zunaj preprečeno, se položi papir, oziroma lepenka na peč ali štedilnik in šele na papir se denejo tanko narezane gobe. Tako ostanejo gobe po sušenju bele. Skrbno posušene in

blago narezane gobe se lahko vedno dražje prodajo kakor navadno sušene in rjavo blago. Nazadovanje, odnosno valovanje italijanske valute povzroča tudi nazadovanje in nestalnost cen suših gob in po cenah gob v Italiji se ravnao tudi cene naših gob. Zaradi tega se priporoča nabiranje gob, da blaga ne zadržujejo, ampak ga redno sprosti prodajajo, da ne utrpijo zaradi nazadovanja cen škode pri prodaji.

— **Sadna razstava in sadni sejem v Ptuj** se bosta vršila 2., 3. in 4. oktobra t. l. v Društvenem domu. Prireditelj se je sklenila v svrhu pridobitve kupcev za odlično naše sadje. Kdor ima kaj sadja lepih plemenitih vrst, naj se prijavi za razstavo. Prijave sprejema podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ptuj.

— **Vinska razstava v Ptuj** se bo priredila meseca januarja ali februarja prihodnjega leta. Ptujski okraj slovi daleč okoli po dobri vinski kapljici, saj ima krasne vinske lege v Slovenskih gorah in Halozah. Mi moramo dobiti kupce za naš vinski pridelek, ker ne moremo in ne smemo vsega doma popiti, da ne postanemo pijanci in veliki siromaki.

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj zopet ozdravel.** Iz Beograda poročajo, da je kralj, ki je bil bolan na lahni influenci, zopet ozdravel. Kakor se zatrjuje, bo ostal v Beogradu, dokler se v Narodni skupščini ne bodo sprejele beograjske konvencije, nato pa bo odšel na Bled.

* **Visoka starost.** Pišejo nam: V Hrastniku je praznoval v sredo 90letnico svojega rojstva g. Jakob Rainer, oče učiteljev Jakoba in Josipa, postajenačelnika v Rajhenburgu Feliksa in trgovca Franceta v Mariboru. Jubilat je bil rojen v Šmartnem pri Litiji, služil je sedem let pri vojni mornarici, bil komorni sluga pri knezu Windischgrätzu, pozneje več let pri Južni železnici, kjer je kot čuvaj preprečil več nesreč in dobil zato priznanja. Zlasti kot mornar je prišel mnogo po svetu ter se naučil raznih jezikov; še danes jih govori pet. G. Rainerju, ki je v Hrastniku splošno priljubljen in splošno znan v slovenskih železničarskih krogih, čestitamo k njegovemu zdravju in njegovi živahnosti, pa mu kličemo: Ako ne več, vsaj še deset let, da bo stotak dopolnjen!

* **Iz Vodnikove družbe.** Število članov Vodnikove družbe stalno narašča in je sedaj že prekorajilo 9000, vendar pa mnogi poverjeniki kljub opetovanim pozivom še vedno niso izpolnili svoje dolžnosti. Pozivamo jih, naj v najkrajšem času zbero v svojem okolišu člane ter pošljejo bloke družbenemu vodstvu.

* **Shod SDS v Jarenini.** Pišejo nam: Na Petrovo 29. t. m. bo imela Samostojna demokratska stranka shod v Jarenini, in sicer po zgodnji maši na prostem pri vaški lipi. Pravilno je, da nam pridejo vodilne osebnosti SDS poročati, saj je dobila ta stranka pri zadnjih skupščinskih volitvah v Jarenini lepo število glasov. Pa tudi pripadniki drugih strank so dobro došli. Bomo se dobrovoljno pogovorili o tem in onem, kar je treba popraviti na političnem in gospodarskem nebu, pa si bomo kmalu boljši prijatelji. Gotovo se na našem shodu ne smejo pripetiti sirovosti, da bi jih moralo pozneje lečiti sodišče, kakor se je v sramoto Jarenine pripetilo na nedavnem shodu SLS. Sirovo in robato postopanje ni vredno človeka in najsi je prizadeti potem pripadnik te ali one stranke. Psovati in suvati zna vsak pobalin, a dostojni in pošteni ljudje se razgovarjajo dostojno in pošteno. Tako naj bo na našem shodu. Naša stranka ne sovraži nikogar in vabi na svoj shod vse, ki ste dobre in blage volje. Na shod pridejo, kakor slišimo, tudi pristaši in nepristaši iz sosednjih krajev. Pozdravljeni vsi!

* **Razstava obrtnih vajenskih del v Škofji Loki** se bo otvorila 29. t. m. in bo trajala pri-

bližno 14 dni. Prirejena bo v prostorih deške osnovne šole. Kdor se zanima za napredek našega obrtnega naraščanja, je vabljen, da si to našo prireditev vseh strok obrtništvu ogleda.

* **Modrost poslanca g. Kelemine.** Pišejo nam: Med Ptujem in Bledom se gradi električni daljnovod visoke napetosti in se vrše pogajanja zaradi postavitve lesenih drogov. Eten ali dva taka droga bi se lahko postavili tudi na zemljišču radičevskega poslanca g. Kelemine, toda ta temu nasprotuje, češ, da bi bili leseni drogovji prepojeni z elektriko (?), pogubljeni za njegovo živino. To resnično dogodbico priobčujemo zato, da javnost dozna, kako podpirajo radičevci in z njimi spojeni samostojneži napredek ter blagostanje ljudstva. Vi, g. Kelemine, pa se zavedajte, da bomo dobili električno luč kljub vašemu prizadevanju, da bi ostali še dalje — v temi.

* **Najdaljši dan v letu** je bil 22. t. m. in je trajal 15 ur in 39 minut. Odslej postajajo dnevi zopet krajši, vendar se dan do konca tega meseca skrajša le za tri minute, tako da bo dan 30. t. m. dolg 15 ur 36 minut. Z 22. t. m. ob 5:30 se je pričelo poletje, ki traja do 23. septembra. Letošnja pomlad ni bila nič prijazna. Upajmo, da nam bo poletje naklonilo več solca.

* **Zanimanje za praški sokolski zlet v mariborski oblasti** je prav veliko. Doslej se je priglasilo iz krajev, ki spadajo pod mariborsko sokolsko župo, nad 320 udeležencev, od teh iz Maribora 120.

* **Invalidski kongres na Cetinju** se je vršil v ponedeljek. Zastopani so bili na zborovanju invalidi iz vse države. Izvoljena je bila dosedanja uprava Udruženja invalidov. Kongres je sprejel resolucijo, v kateri ostro obsoja vlado zaradi njenega postopanja proti invalidom. Resolucija zahteva revizijo invalidskega zakona, ki je skrajno nepravilčen invalidom.

* **Jugoslovenski romarji ne smejo v Ameriko.** V nedeljo je bil v Chicagu v Zedinjenih državah slovesno otvorjen evharistični kongres. Ob tej priliki je prispelo v Chicagu nad milijon ljudi iz vseh krajev sveta. Ameriška oblastva za nadzorstvo priseljencev so v newyorškem pristanišču zavrnila veliko število romarjev, češ, da nimajo dovolj garancij, da bodo ti romarji po končanem kongresu zopet zapustili Zedinjene države. Od 77 romarjev iz Jugoslavije so oblastva dovolila potovanje v Chicago samo 13 osebam. Jugoslovenski poslanik je zaman posredoval pri ameriški vladi. 64 romarjev se bo zaradi tega moralo vrniti domov.

* **Kaj vse se na prižnici označuje za božjo kazen.** Pišejo nam: Nedavno me je nanesla pot

kozi Semič, kjer sem tudi prenočil. Naslednjega dne, v nedeljo sem se podal kot veren kristjan k prvi sv. maši. Takoj ob vstopu duhovnika na prižnico sem dobil vtis, da se mož preveč spira v stvari, ki ne spadajo v cerkev. Vpletel je pridigo tudi tri smrtne žrtve, ki so jih zahtevale na binokostno nedeljo Kamniške planine, rekoč: «Glejte, tuki so! Hodijo ob praznikih na hribe in so brez sv. maše, pa jih je Bog kaznoval. Bog kaznuje take, ki delajo ob nedeljah.» Čudno, da ni povedal še to, da je Bog kaznoval pred leti tudi zidarje, ki so znotraj cerkev belili, kajti eden njih je padel 6 m globoko zaradi slabo postavljenega odra. Omenjeni delavec je vedno delal v hiši božji, a se je vseeno ponesrečil. Torej, gg. duhovniki, ne iščite božje kazni tam, kjer je ni. Cerkev sem si ogledal od znotraj in zunaj. Nič kaj dobrega vtisa ne naredi na tujca, da je pokopališče okoli cerkve zelo zanemarjeno. Tudi v cerkvi vpije vse po omelu. Skrbite torej za red v hiši božji. Popotnik.

* Veliko zanimanje vlada za ljubljanski velesejem po vsej Sloveniji. Razstavljalcev je letos več, kakor jih je bilo lani, tako da bo izbira blaga res pestra. Tudi bo letos v obratu več kmetijskih strojev kakor lani, kar bo zlasti zanimalo naše kmetovalce. Zelo zanimivi bosta Higijenska razstava in razstava «Slovenska žena.» Naj nihče ne zamudi, ogledati si letošnjo velesejmsko prirediteljev, saj bo vožnja polovična z velesejmsko legitimacijo. Otvoril se bo velesejem v soboto 22. 4. 27.

* Demonstracije proti pogodbam sklenjenim z Italijo. Za zadnjo nedeljo je bila v Zagrebu sklicana javna skupščina proti odobritvi z Italijo sklenjenih pogodb, ki so skrajno neugodne za našo državo. Skupščino je policija prepovedala. Nato je poslanec dr. Bazala sklicel zaupno zborovanje po § 2 društvenega zakona. Tudi to zborovanje je policija prepovedala. Radi tega je prišlo v Zagrebu do burnih demonstracij proti Italiji in proti policiji. Več oseb, zlasti visokolecov, je bilo aretiranih. Enake demonstracije so se vršile v terek v Ljubljani, kjer je policija brez poviča navalila na demonstrante in razgnala s pendreki.

* Državna meščanska šola pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Vpisovanje v I. razred za šolsko leto 1926/1927. se bo vršilo v ravnateljstvu pisarni od 29. t. m. do 1. julija vsak dan od 9. do 12. ure. Učenci in učenke, ki žele vstopiti v I. razred, naj pridejo v spremstvu staršev in prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo osnovne šole in krstni izpisek. Dokazati morajo, da so z dobrim uspehom dovršili vsaj četrto šolsko leto na osnovni šoli. Revni učenci dobijo vse učne potrebščine tudi med šolskim letom v šoli.

* Parmanentne legitimacije za ljubljanski velesejem bodo po 30 Din, družinske vstopnice po 20 Din za tri osebe, in sicer za enkratni obisk, običajne vstopnice za enkratni obisk pa po 10 dinarjev. S permanentno legitimacijo je združena ugodnost polovične vožnje. Pri odhodu je kupiti bel vozni listek, ki ga je treba potem hraniti, da se z njim lahko brezplačno pelje nazaj na podlagi potrditve na legitimaciji.

* Državna realna gimnazija v Murski Soboti. Vpisovanje učencev v I. razred se bo vršilo v poletnem roku do 1. julija vsak dan od 10. do 11. ure v ravnateljski pisarni. Starši naj predložijo osebno ali pa naj vpošljejo po pošti rojstni list in obiskovalno spričevalo za sprejem v srednjo šolo. Učencem ni treba hoditi k vpisovanju. Kdaj se bo vršilo vpisovanje v jesenskem roku, se bo objavilo v časopisju, ravno tako dan sprejemnih izpitov in vse drugo.

* «Brezalkoholna Produkcija», Ljubljana, Poljanski nasip 10/7, pošlje vsakemu naročniku «Domovine» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo vam žal!

* Nova hiralnica se bo ustanovila na muretinskem gradu v Muretincih. Križniški red in Hiralniško društvo že delujeta na to, da se grad primerljivo uredi. Namenjena bo hiralnica največ občimskim revežem, ker občine težko siromake oskrbujejo na drug način. Oskrboval bo hiral-

nico križniški red za majhno odškodnino. K Hiralniškemu društvu so pristopile vse občine, pa tudi pljuški okrajni zastop, ki je dal 20.000 Din podpore. To je hvale vreden človekoljubni čin, za katerega bodo reveži darovalcem iz srca hvaležni.

* Skrlatiška v Prekmurju se razširja na zelo opasen način, tako da lokalne sanitetne naprave niti najmanj ne zadostujejo, da bi se preprečilo nadaljnje razširjanje bolezni. Dne 18. t. m. je bilo v bolnici že 95 primerov in se novi bolniki neprestano pojavljajo. Ljubljanski oblastni odbor rdečega križa je prošel dne 18. t. m. zvečer poziv na pomoč in je stavil že drugo jutro Državnemu higijenskem zavodu na razpolago ves razpoložljivi inventar, ki je potreben za kompletiranje zasilne bolnice, katera se postavi na licu mesta v gimnazijskem posloplju v Murski Soboti.

* Götzova pivovarna v Mariboru prodana. Občni zbor pivovarne «Union» v Ljubljani, ki se je vršil 9. t. m., je odobril kupno pogodbo z Götzom, po katerem se spojita obe podjetji v skupno delniško družbo.

* Ponoven pregled invalidov. Po odredbi ministra vojske in mornarice ter ministra za socialno politiko se bo v kratkem vršil pregled vseh invalidov, ki so bili priglašeni kotčasno nesposobni.

* Smrtna kosa. Pri Sv. Lovrencu na Pohorju je preminul znani nacionalni delavec g. Anton Brezočnik, lesni trgovec in gostilničar. — V soboto 19. t. m. je umrl v Celju v starosti 71 let g. Matevž Simonišek, kanclist v pokoju in tajnik Gremija trgovcev za politični okraj Celje. — Bodi jima blag spomin!

* Otvoritev tečaja za zdravstvo in nego dojenčkov v Mariboru. Preteklo soboto je bil odprt v Mariboru v «Vesni» tečaj za matere o negi, zdravstvu in prehrani dojenčkov ter male dece. Prvem večeru je prisostvovalo lepo število mater, vendar je bilo opaziti odsotnost mater predvsem iz delavskih slojev, katerim je tečaj v prvi vrsti namenjen. Uvodno predavanje je imel g. dr. Matija Ambrožič iz Ljubljane.

* Močan potres v Mostarju. Te dni je bil v Mostarju močan potres. Valovito gibanje zemlje z močnim podzemskim grmenjem je trajalo štiri sekunde. Potres ni napravil večje škode.

* Težka nesreča se je zgodila na cesti Ptuj—Št. Vid. Vinotrzec g. Vinko Stoklas se je vozil s svojim motorjem. Po nesreči se je motorno kolo prevrnilo. Takoj za Stoklasom je privozil posestnik g. Majhenič, ki se ni mogel več ogniti na tleh ležečemu Stoklasu, ki je bil težko poškodovan.

* V potoku je utonil. V Išci je utonil 55letni France Kregar, hlapec pri Novaku v Štepanji vasi pri Ljubljani. Novakovi so kosili na Barju travo. Med košnjo se je Kregar odstranil in šel na Iščo pit vodo. Bržkone mu je hipoma postalo slabo in nesrečnik je zdrknul v vodo. Voda ga je nesla nekaj časa onemoglega s seboj in so njegovo truplo našli že na večer, zapleteno v vodne korenine pod nekim grmom.

* Sveti Anton v podobi kače. V okolici Banja Luke v Bosni vlada med lahkovernim prebivalstvom veliko razburjenje zaradi «čudeža», ki se je dogodil v bližnjem selu Debeljaci. Dve ženi, ki sta šli na polje, sta zagledali, kakor pripovedujeta sami, na cesti veliko kačo. Preplašeni sta pričeli pobirati kamenje, da bi jo ubili, ko pa sta hoteli zagnati kamen na kačo, sta kakor okameneli obstali. Ko sta ženski zopet prišli k zavesti, sta pripovedovali, da se je kača v trenutku, ko sta hoteli vreči kamen vanjo, izpremenila v sv. Antona, ki jima je začel pridigovati in jima rekel, da bo prišla na svet, ako se ne poboljša in ne neha grešiti, grozna nesreča, za njo pa konec sveta. Lahkoverni preprosti ljudje v Bosni seveda v to neumnost verjamejo.

* Statistika porodov na Koroškem. Statistika krške škofije v Celovcu objavlja nekatere podatke glede porodov in ugotavlja, da so porodi tudi na Koroškem znatno nazadovali. Kot razlog za to navaja stanovanjsko bedo in propagando za odpravo plodu. Statistika dalje naglašja, da ima Ko-

roska med alpskimi deželami še vedno največje število nezakonskih otrok in da v tem oziru dosega rekord, ker znaša število nezakonskih otrok 20%. Vsem drugim prednjačita v tem pogledu dve župniji v krški dekaniji, od katerih ima ena 75 in druga celo 82% nezakonskih otrok.

* Zlatnike so našli v terpentinovem milu Zlatorog: Karolina Glažar (Ljubljana, Hrenova ulica), Martin Luzar (Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 16), Mici Sitar (Stožice št. 6 pri Ljubljani), Angela Belec (Stožice pri Ljubljani), Ivanka Belič, perica (Koseze pri Ljubljani), Marija Piliš (Bresternica pri Kamnici), J. Mautner, gostilničar (Radvanje), J. Dolenc (Studenci pri Mariboru), M. Ibšek (Marija Lurd pri Rimskih Toplicah), Justi Uratnik (Št. Andraž pri Velenju), Klara Šmigovec (Slatina-Radenci), Nežika Šušteršič (Štanežice pri Št. Vidu), Ivanka Radšel (Šmartno pri Slovenjgradcu), Marija Breuer (Zagreb, Kustošija 114), Ana Hegol (Zagreb, Ilica 207), Danica Jović (Banjaluka), Štefica Brozović (Varaždin, Biskupačka ulica br. 20).

* Samomor zaljubljenega vojaka. Od bolničarske čete v vojaški bolnici je 15. t. m. pobegnil 22letni redov Rudolf Franc, doma s Turjaka. Vojaško oblastvo se je za ubežnika seveda zanimalo in ker ga ni moglo izslediti samo, je prijavilo zadevo policiji. Tovariši, ki so Franca poznali in katerim je večkrat tožil o svojih težavah, so bili takoj spočetka, ko ga je zmanjkalo, prepričani, da si je izbral najhujše. Že prej, ko se je Franc še gibal kot navidezno brezskrben vojak med svojimi drugimi, je pripovedoval, da ljubi in da ima svoje dekline na Vrhniki. Izvedel pa je pozneje, da ga ljubica vara, in 15. t. m. ga je zmanjkalo. Te dni so ljudje ob Ljubljani za karmeličansko cerkvi v Mostah naenkrat zapazili ob bregu v dolgo travo zapleteno truplo, oblečeno v vojaško obleko. Par minut nato je bilo truplo nesrečnega in v ljubezni razočaranega Rudolfa Franca potegnjeno iz mrzle Ljubljani na breg in odpeljano po komisijskem ogledu v mrtvašnico vojaške bolnice.

* Prijet nepridiprav. Iz zaporov okrajnega sodišča v Radovljici je pobegnil pred nekaj dnevi 25letni Lovro Krmelj, nevaren cerkveni tat, ki se je izdajal za pesnika. Kakor nam poročajo, je Krmelj užival le kratkih 12 ur svobodo, na kar je zopet padel v roke pravici. Krmelja je aretiralo orožnik iz Radovljice. «Pesnik» je bil takoj drugega dne z orožniško patroljo prepeljan v zapore deželnega sodišča v Ljubljani.

* Opasen vlomilec na Štajerskem. Po Štajerskem se klati neki Mirko Ličen, in sicer najbrže v družbi več vlomilskih tovarišev, ki ogrožajo ljudstvo, kamor jih zanese njihova pot. Ličen, ki se izdaja tudi za Smodnika, ima na vesti že nad 50 vlomov in tatvin. Te dni je vlomil pri posestniku Josipu Fürstu v Hrastnjah pri Radencih ter ukradel par tisoč dinarjev gotovine, več obleke in raznega orodja.

* Nevaren tat in vlomilec v Savinjski dolini. Varnostna oblastva že dalje časa brezuspešno zasledujejo nevarnega tatu in vlomilca, 25letnega Alojzija Zmavca, doma iz Rečice ob Savinji. Zmave se je zadrževal dalje časa v okolici Vranskega, koder je vlomil v razne hiše. Dne 8. t. m. se je vtihotapil v stanovanje Janeza Podbregarja v Črnem vrhu ter pokradel več raznih dragocenosti in nekaj gotovine. Nekaj dni nato je ukradel posestniku Josipu Dobravniku v Prekopi dve zlati verižici, nekaj gotovine in več živil. Dne 13. t. m. je odpeljal posestnikovu sinu Josipu Korošču na Glinjah iz neke gostilne 1000 Din vredno kolo. S kolesom se je nato vozil ponoči v razne druge vasi in vlomil zdaj v to zdaj v drugo hišo, tako da je ljudstvo v opravičenem strahu pred njim.

* Požigalka. V Britofu pri Kranju je minuli teden nenadoma nastal požar v kozolcu posestnice Marije Zirovnikove. Požiga osumljena je neka ženska iz Oreholj, ki je ogenj zanetila baje iz ljubosumnosti. Orožniki so osumljenko aretirali.

* Iz Drave so potegnili v okolici Maribora truplo 77letnega Franca Bergota. Domneva se, da se mu je pripetila nesreča.

* **Tatovi v celjski okolici.** V noči od sobote na nedeljo so neznan zlikovec vlomili v hišo posestnika g. Dorna za Zagradom ter odnesli raznega blaga v vrednosti 8000 Din. Kradli so v pričo domačih speh deklet tako previdno, da se ta niso zbudila. — V noči na ponedeljek pa so najbrže isti tatovi hoteli vlomiti v stanovanje g. Čaplaka v Pečovniku in na posestvu celjskega trgovca Kolenea v Zagradu, a so jih domači prepočili.

* **Vlom pri belem dnevu.** Ko je prišel brivski pomočnik Adolf Zupančič te dni popoldne kakor ponavadi na delo v brivnico Franceta Podržaja na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani, je na svoje začudenje našel vrata že odprta. Čim je vstopil, je zapazil, da je notri vse narobe, kar je pomnilo, da je bil v brivnici na delu neznan vlomilec. Zupančič je skočil takoj po stražnika ter obvestil o vladu tudi svojega mojstra. Storilec je prišel v lokal med opoldanskimi urami, in sicer s pomočjo ponarejenega ključa. Vlomilec je polomil nekaj orodja, ko je odpiral razne predale, toda našel je samo nekaj dinarjev.

Skrivnosti kresnega večera (Koroška.)

Kdor hoče izvedeti bodočnost, stori to lahko na kresni večer. To lepo priliko še zlasti rada izkoristijo dekleta. Vsaka bi rada vedela marsikaj, predvsem pa bi rada poznala svojega dragega, ako ga še ni pričakala. Katera je radovedna, naj stori, kakor to svetuje ljudski glas na Koroškem. Tam pravijo, da morajo napraviti takole:

Ko začne zvoniti «Ave Marijo», mora mladenka položiti na mizo hleb kruha in nož poleg. Potem mora čisto gola pomesti sobo, ne da bi se ozrla na mizo. Ko je z delom gotova, naj pogleda v zrcalo. Ako ji je v naslednjem letu namenjena smrt, jo pozdravi bela žena-smrt iz zrcala, ako ne, bo zagledala podobo svojega bodočega ljubega v njem. Kjer ni zrcala pri rokah, se radovedni odkrije bodočnost, ako se sklone in med nogami pogleda proti mizi. Čim pa je izvedela, kaj ji je namenjeno, se mora hitro odstraniti in se obleči, ako noče pasti samemu rogatu v oblast.

Tako pripovedujejo, da je nekoč pri nekem kmetu služila brhka dekla, ki je želela izvedeti, kdo bo njen mož. Zaupala je to svojo željo tudi gospodnji, ki ji je svetovala, naj stori na kresni večer tako, kakor smo pravkar povedali. Dekla uboga, toda kako se začudi, ko zagleda nazadnje — gospodarja za seboj. Jezna in vsa rdeča od sramu plane k gospodnji in ji z nevoljo očita, da je svojemu možu povedala, kar sta govorili. Kmetica jo žalostno pogleda in pravi:

«Niti besede mi nisem črhnila o tem, kar sva se menili. Prosim te pa, da ne boš ločila mojih otrok, kadar boš svojim rezala pogacho!»

Kar je kmetica slutila, se je res zgodilo. Kmalu je zbolela in umrla, mož-vdovec pa je vzel za ženo svojo deklo, ki je na ta način postala mačeha otrok pokojne gospodnje. Dobila je tudi svoje otroke, a vselej, kadar jim je rezala kruh, se je spomnila prošnje uboge rajnice in je tudi njeni deci — svojim pastorkom — privoščila isto, kar svoji lasini...

Ivan Albrecht.

DELAVSKI GLASNIK

ZVIŠANJE MEZDNIH RAZREDOV V SPLOŠNEM ZAVAROVANJU.

V delojemalskih vrstah se je ponovno pojavila potreba, da se mezdni razredi v splošnem zavarovanju preurede, da ne bo gospodarsko občutne in bistvene razlike med dejanskim

zaslužkom in zavarovalno mezdo ter podporo. Občutnejša razlika se je pokazala posebno v najvišjem mezdinem razredu, kjer so se odmerjale dajatve in seveda tudi prispevki po najvišji zavarovalni mezdi, ki je znašala doslej 40 Din dnevno. Zaradi tega je nujno porasla razlika med dejanskim zaslužkom in nakazanimi dajatvami.

Zato je ravnateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu predlagalo ministru za socialno politiko, da se najvišja zavarovalna mezda poviša in vsaj deloma prilagodi dejanskim razmeram. Minister za socialno politiko je z naredbom od 9. aprila t. l. zvišal najvišjo zavarovalno mezdo od 40 Din na 48 Din na ta način, da bodo odslej uvrščeni v XVII. mezdni razred le oni delojemalci, ki prejemale dnevno mezdo nad 40 Din in največ 48 Din, v novi XVIII. mezdni razred pa oni, ki zaslužijo več kakor 48 Din dnevno, in sicer znaša zavarovalna mezda za ta razred 48 Din.

Za delojemalce, spadajoče v novi 18. mezdni razred, znaša dnevni prispevek (v dinarjih): za primer bolezni 288 (144 za delojemalca), za delavsko zbornico —24 (—24 za delojemalca), za borzo dela —14 (—07 za delojemalca).

Denarne dajatve po 18. mezdinem razredu pa znašajo: dnevna hranarina 32, dnevna porodnina 36, dečja oprema 672, pogrebina 1440 Din.

Naredba o ustanovitvi novega mezdnege razreda bo stopila s 1. julijem t. l. v veljavo. Ker se bodo torej od tega dneva dalje predpisovali prispevki tudi po tem mezdinem razredu, obenem pa odmerjale tudi dajatve, je v interesu prizadetih zavarovancev, da skrbe za pravočasno pravilno prijavo dejanskega zaslužka.

Na gornje se pravočasno opozarjajo vsi zavarovanci, ki spadajo po citirani naredbi v 18. mezdni razred. Kdor bi se pa za pravilno uvrstitev pravočasno ne zanimal, se pač ne bo smel pritoževati, če bo moral čakati na dejstvo zato, ker bo moral urad šele ugotavljati dejanski zaslužek.

PROSVETA

Knjižnica za vinogradare i voćare. Izšel je prvi zvezek te knjižice «Peronospora, oidium i trsni moljac» izpod peresa znanega hrvatskega strokovnjaka prof. Ivana Radića. Pisana je knjižica v lahko umiljivem hrvatskem jeziku, zaradi česar jo priporočamo vinogradnikom in sadjarjem. Stane Din 350, s poštnino 50 par več. Naruča se v vsaki boljši knjigarni in pri upravi «Gospodarskih Novin» v Zagrebu, Gundulićeva ulica 21.

ŽENSKI VESTNIK

Koleraba kot solata. Kolerabe olupi in zribaj v rezance na repnem strgalniku. Skuhaj jih v slani vodi. Kuhane odcedi ter poplakni z mrzlo vodo. Dobro odcejene potresi s poprom in drobno zrezanim česnom. Nato polij z oljem in kisom ter rahlo zmešaj.

Kumarčna solata. Popolnoma dorasle, toda še zelene kumare olupi. Pri tem vsako kumaro pokuši na tistem koncu, ki se je držal trte, če ni grenka. Ako je, tedaj je odreži toliko, kolikor je grenke. Potem jih skrhlijaj, potresi s soljo ter pusti v razsolu približno pol do ene ure. Nato jih rahlo ožmi, da se preveč ne zmečkajo, potresi s poprom in s čebulo, zrezano na koleščke, polij z oljem in kisom ter dobro zmešaj. — Pri kumarčni solati uporabljaš lahko tudi smetano. Napravi vse, kakor je gori opisano, toda popolnoma pripravljenim kumaram prideni nekaj žlic kisle smetane. — Smetano lahko uporabiš pri kumarčni solati tudi na naslednji način: Kumare pripravi, osoli, ožmi, kakor smo zgoraj rekli. Potem jih potresi z drobno sesekanim česnom, kumno in poprom. Polij jih z oljem, smetano in kisom ter dobro zmešaj.

Kako spoznaš čisti med (strd). Količini medu, ki ga hočeš preizkusiti, prideni dvakrat toliko špirta, zmešaj in močno pretresi. Ako se napravi potem moten sesedek, je med zmešan z drugimi snovmi, kajti čisti med se v alkoholu popolnoma raztopi.

Proti ozeblinam. Izvrsno sredstvo proti svežim in zastarelim ozeblinam so, kakor zatrjujejo, jelove iglice, ki jih moraš eno uro počasi kuhati v vodi in potem odcediti. V tej mlačni tekočini je treba ozeble ude kopati dnevno trikrat po 15 minut. Tekočino lahko uporabljaš več dni.

Čiščenje krtač. Položi preko miznega roba časopisni papir ter ga z eno roko drži na mizi, z drugo roko pa potegni večkrat s krtačo ob papir na robu mize, dokler se pozna umazano od krtače. Pereš pa krtačo le na ta način, da se ne zmoči les, na katerem so pritrjene ščetine. V posodi pripravi toliko tople milnice, da ne seže do lesa. Krtača naj leži dolgo v tej milnici, da se umazanost loči od ščetin. Nato splakuj krtačo v čisti vodi, ne da bi zmočil les, jo dobro stresi in postavi pokoncu, da odteče voda.

ZANIMIVOSTI

× **Jedila, ki krepijo spomin.** V 13. stoletju so takratni padarji ljudi zdravili bolj s «coprnijami» kakor z zdravili. Takrat so si izmišljevali zdravila, katerih zdravilnost ni bila z ničemer utemeljena. V letu 1523. je izšla knjiga nekega strassburškega zdravnika, ki navaja jedila, katera baje krepijo spomin. Med drugim priporoča knjiga kokoši, kopune, male ptice, mlade peteline, ki jih je po bilo treba vživati pečene. Koštrunje in ovčje meso je po mišljenju tega «kumštnege» padarja spominu zelo škodljivo. Odsvetoval je tudi jedila, ki napiljujejo. Dobra so baje kuhana sveža kokošja jajca. Vse ribe so škodljive, manj sladkovodne kakor morske. Od sadja je dovoljeval ta zdravnik samo dobro dišeča jabolka in lešnike. Od pijač je priporočal zmerno pitje dobrega rdečega vina.

× **Žrtve avtomobilov v Zedinjenih državah.** Lansko leto je znašalo število oseb v Zedinjenih državah usmrčenih od avtomobilov, 25.000, okoli 700.000 pa jih je bilo več ali manj ranjenih. Podoba je, da število avtomobilskih nesreč tekom letošnjega leta ne bo nič manjše, temveč še celo prekoračeno. Največ nesreč se primeri v Newyorku, v Chicagu in Filadelfiji. V Chicagu je bilo do konca maja t. l. od avtomobilov povoženih in ubitih 300 oseb. Težka nesreča, ki je zahtevala smrt naše rojakinje, se je primerila zadnje dni preteklega meseca. V Central-parku je avtomobil, ki ga je šofirala ga. Spillmanova, zavozil v skupino ljudi, ki so stali na ulici. Pri nesreči je bila ubita naša rojakinja Evelina Lešnikova, stara 22 let, njen otrok pa je pri sunku odletel daleč od avtomobila in so ga težko poškodovanega prepeljali v bolnico. Spillmanova, ki je bila aretirana, je izjavila, da se je nesreča primerila zato, ker se je neki drugi avtomobil zaletel v njenega. V ječi se je hotela Spillmanova obesiti.

× **Strašen vihar v Ameriki.** Nad Chicagom je nedavno divjal silen vihar, tako zvani tornado, ki je povzročil ogromno škodo. Med drugim je trpelo škodo tudi več naših rojakov. Tornado je najbolj prizadel predmestje Harwey. Vihar je v zraku zajel letalca Kirkpatricka. Zračni vrtnec je treščil letalo v globino in letalec je obležal mrtev. Tornado je raz 30 hiš odnesel strehe, uničenih je bilo nebroj garaž, električne naprave so bile porušene, tako da je bil velik del mesta tri dni v temi. Nad 50 kleti, v katerih prebivajo ljudje, je bilo pod vodo. Tornado je dvignil in odtrgal hišo našega rojaka Stoniča. V hiši se je nahajala njegova 19letna hčerka Helena, ki je bila pri tem težko poškodovana. Med viharjem je padala debela toča. Povzročena škoda se cení približno na 1 milijon dolarjev, kar je v naši valuti nad 56 milijonov dinarjev.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PISMO PRAPREŠKEGA TONETA.

Ježica, 20. junija.

Lepa krstjanska in tuđ kranjska navađa je, že tistga, k vabljaja sou gođ, vabišejo žvahtniki jn prjatlj. Tuđ mjene so vabiskal jn se vsem najlepše zahvalm. Vđ janga kot vđ družga sm zvedu duast nouga. Posebn pa na smem zamoučat to, kar sm zvedu vad svojga zvestga prijatva Rudlna. Ta mje povedu pa res neki imenitnga vad paluške fare nad Kamnkam, al kokr rečejo naš Ide, vad Svetga Urha. Tori prjatu mje tule povedu:

V Palučah jmajo zde janga nouga fajmeštra. Ta jma za narhujš greh, kjer čvovk bjere «Domovino». Puošto, kjo dobijo Palučan iz Kamnka, ma tuđ van u svojeh rokah jn jo van razđaja. Gurje tistmo čovek, na kterga b pršva «Domovina» al kake take «neverne» cajtenge. Preci gre fajmešter knjem na dum, pa tuđ u cerkel jma pridgo uđ sam tega.

Sevedi, kso Paluče bl u hrib, jma te Idi lahko čist «na špagc». Ni še duvli tega, kja ta fajmešter napravu tuđ misjon za povzdigo naše kršanske vere, o kaj še! Bug tuđ ne dađ, deb smel ti Ide sami s svoja pametjo mislt. Ta fajmešter huče vam svojeh Idi, da ne smejo družga brat kt «Dumuluba». De le ti Ide «Dumuluba» berejo, pa so dvabr kristjan.

Jan dagudek, kse ja zde zgodu, pa dvast učitn jn žavastn kaže, kva nardi kleraklstvu jn verska hinavšna.

Pr jan hiš v palušk far so jmel jano pestno. Ku je bva guspodina bovna, pa ja guspodar s sirovo silo napadu to mvado 16 let staro pestno. Na bom vsga povedu. Pa to še ni vse! Tuđ vače uđ tega čednga guspodarja je tku napravu s to pestno.

Zde pa pomislte Ide, ta dva nasilna čvoveka sťa jo še tepva, če ju ni ubogava. To je zvedva mat uđ dekleta. De se jima ne bu zde dvabr godiv, se razume. Uba sťa drgač klerikavca jn na fajmeštrov stran.

Take rči se tori gude v palušk far. Pa ne še kdu reče uđ klerikavcev, de kuga u «Dumovin» napadamo. Jez pravm samo: Gurje v tist far, kjer se klerikavna pulitika u cerkel pridgva in se fajmešter bl zanima za «Dumuluba» u cerkel, kt pa, deb soje Idi učiv res to, kar so učil apostelni. Tori s hinavšno jn politiko vn iz cerkle!

Čmu se vi, klerikavc, tku bojete «Dumovine»? Zato, kse bojete, deb ke resnice ne pršvo na dan. Pa če se še tku bojete, resnica šo zmagova.

JESENIŠKI GLASOVI

Jesenice, 22. junija.

Gospod urednik, zadnjič sem Vam obljubil, da Vam pošljem obširnejše poročilo. Političnih dogodkov, hvala Bogu, za enkrat nimamo na Jesenicah. Vse se giblje večinoma okrog muhastega vremena. Golico in Rošco nam je pretekli teden kar dvakrat pobelil sneg. Največ govorjenja in zanimanja pa vzbujajo bližajoča se velika sokolska tombola, ki se bo vršila na sv. Petra in Pavla. So pa tudi dobitki, ki so razstavljeni v hotelu Triglav, res nekaj izrednega. Zanimanje za to tombolo je tako velikansko, da je prireditveni odbor moral spremeniti prvotni načrt glede prostora. Tombola bo na obširnem in vsestransko ustrezajočem prostoru poleg kolodvora in ne na dvorišču ge. Pavličkove, kakor je označeno na lepakih, in bo pod strogim nadzorstvom oblastvenih organov. Zato prijatelj in sreče željni širem Gorenjske, Vi vrli Gorjanci, Bohinjci in Dolinci, ko pridete na Savo na sejem, pridno kupujte tablice. Na sejmu se bodo prodajale tablice sredi sejmišča pod rdečo «marelo». Naj nihče ne zamudi te ugodne prilike. Glavni dobitki so: lepa pohištvvena oprava, moško kolo, šivalni stroj, eleganten otroški voziček in še čez 200 raznih lepih dobitkov.

Akademija učencev in učenk naše meščanske šole se je ponovila v nedeljo 20. t. m. ob lepi udeležbi kljub spletkam politizirajoče duhovščine. Ni moj namen, da bi podrobno ocenjeval posamezne točke; kdor je prisostvoval prireditvi, poslušal krasno petje naše mladine in videl začreče obrazę mladih igralcev, se pač čudi, kako se je mogel najti duhovnik, ki je v zadnjem trenutku pred vprizoritvijo pritiskal na starše učencev, naj jim zabranijo sodelovanje. Seveda se ta nakana ni posrečila. Pri prireditvi je sodeloval tudi mladi tamburaški zbor «Eđnosti» pod vodstvom učitelja g. Pibrovca ter žel obilo pohvale. «Iz naroda za narod» je geslo poštenih in nesebičnih vzgojiteljev naše mladine. Zavistnikom, sejalcem sovraštva pa je nekje zapisano, da «po njihovih delih jih boste poznali».

Pretekli teden se je obesil v tovarniški kopeљи 56letni delavec Jože Piber. Njegovo življenje je bilo zelo bedno. Pred leti je ohromel in ni bil sposoben za nikako delo, zato je opravljaj zasilno službo nočnega čuvaja. Ob vednem razmišljanju in bednem životarjenju se mu je pač moral omračiti um. Pogreb njegov se je vršil s cerkvenimi obredi. Prisostvovalo je pogrebu veliko število delavcev in polnoštevilno tovarniško gasilno društvo. Zastojn pa smo se ozirali po oficijelnem zastopniku tovarne, kjer je pokojni služil več desetletij. Takih zasilnih onemoglih čuvajev imamo še mnogo v naši tovarni. Ti siromaki hodijo sklonjeni in betežni ob palici dan za dnem na svoje prostore razmišljat bedno usodo in vdano pričakujejo, kdaj se jih bo usmilila bela žena smrt. Čas bi pač že bil, da se izmučenim in izžetim siromakom, ki so darovali vse svoje moči delu, preskrbi na stara leta zaslužen počitek s primerno pokojnino. Jeseničan.

VELIK POŽAR.

Sv. Kungota na Dravskem polju, junija.

V sredo 9. t. m. je nenadoma začelo goreti v vasi Sv. Kungota na Dravskem polju. Pogorelo je šest kmetskih hiš z gospodarskimi poslopji. Živino so komaj rešili, na varno so spravili tudi pohištvo in deloma gospodarsko orodje. Ogenj se je silno naglo širil na vse strani, ker je dobil dober plen v komaj spravljenem suhem senju. Škoda je zelo velika, zavarovalnina ne bo krila niti 20 odstotka škode.

Nekaj čudnega je, da vsako leto na Dravskem polju v občini Cirkovce in Šikole gori na več krajih in pogostokrat. Nedavno je pogorelo v Cirkovcah več gospodarskih poslopj, potem je gorelo v sosedni vasi v Jablanah in sedaj pri Sv. Kunguti. Tukajšnji prebivalci so trdno prepričani, da se mora v teh krajih nahajati požigalec, ki namenoma zažiga domačije. Saj si drugače ni mogoče razlagati dejstva tako pogostih požarov. Prvi Sv. Kunguti je nenkrat začelo gorjeti pri treh hišah in v Cirkovcah pri dveh. To je znak, da je bil ogenj podtaknjen. V Cirkovcah so baje našli na cesti listič, na katerem bi naj bilo zapisano, da je sedaj gorelo tu, v kratkem pa bo gorelo v sosedni vasi. Občani se hočejo proti temu braniti ter so si postavili nočne straže. Širi se govoricca, da so pri neki hiši že izsledili požigalca, ki pa je zasledovalcem ušel.

Prebivalci so v neprestanem strahu za svoje domačije, zato zahtevajo, da se orožništvo pomnoži in da vodi ponočne patrulje. Enkrat bo le mogoče vloviti zločinca.

Vsem gospodarjem svetujemo, naj svoje stavbe zavarujejo za primerno svoto, da ne bodo trpeli prevelike škode, ako nastane požar. Svoja poslopja bi morali staviti tudi bolj narazen drugo od drugega, vmes pa zasaditi drevje, ki bi branilo, da se ogenj ne bi tako hitro razširil od ene na drugo zgradbo.

RAZNOTEROSTI Z DRAVSKEGA POLJA.

Cirkovce, 20. junija.

Zgodnji krompir je dobro obrodil. Voz za vozom gre proti Pragerskem, kjer se nalaga na

vagone. Pri nas so kmetje, ki pridelajo po več vagonov krompirja. Kmetje sadijo zaradi tega mnogo ranega krompirja, ker ga dobro prodajo in ker na dravskem prodnatem polju zelo dobro obrodí. Kmeta sili za denar, in je to prvi večji dohodek, ki krije najnujnejše potrebščine.

Šmarnico in ničesar drugega kakor šmarnico točijo številne gostilne po Dravskem polju. Ako je hladno, še prenese človek eno kupico ali dve, če je pa vroče, tedaj je šmarnica strup, ki napravi človeka lenega in utrujenega tako, da mu ni za nobeno delo. Če se šmarnice človek napije, je tri dni bolan, ker je zastrupljen s to nezdravo pijačo. Ako ima kdo lastni nasad šmarnice, naj ga ima, toda da bi se šmarnica po gostilnah prodajala za drag denar, bi nikakor ne smelo biti dopustno.

Mleka je v naši fari mnogo, ker imamo dobre mlečne krave. Sicer paša na prostrani gmajni ni dosti vredna, žival pa se le razhodi in nekaj paše tudi najde. Sedaj je mleko padlo v ceni; za liter se dobi komaj 1 Din (4 K). Po mestih pa se kljub temu prodaja mleko po 2-50 Din (10 K) do 3-50 (14 K). Kaj mora prekupec res imeti tako velik dobiček? Če že mi ne dobimo več za mleko kakor 1 Din, tedaj želimo, da bi vsaj meščani uživali mleko ceneje. Mislimo, da bi dva dinarja za liter v mestu bilo dovolj, saj 100 odstotkov kosmatega zaslužka je dovolj za prekupeca.

Premogovnik v Podložah, od katerega smo si toliko obetali, je zaspal in se premog ne koplje več. Mi imamo interes na tem, da bi podjetje uspevalo zaradi zaslužka. Želimo tudi, da bi se železnica nadaljevala na Rogatec, da bi dobili drugo in ugodnejšo zvezo proti Rogatcu in Krapini.

UGANKARSKI KOTIČEK

Rešitev naših ugank Izrečani dobitki

Za našo binkošno ugankarsko tekmo smo prejeli kakšnih tisoč rešitev. Od vseh ugankarjev so pravilno rešili vse tri uganke spodaj napisane. Kakor vidimo iz doposlanih rešitev, je pri reševanju ugankarskih vozlov delal največje preglavice staroslovanski bog, katerega so mnogi nepravilno uganili za Svaroga, Dažboga, solnce in celo za starorimskega boga Neptuna. Utežno mero v množini so mnogi uganili nepravilno za grame, cente, metre.

Pravilne rešitve so naslednje: 1.) U g a n k a: snop, stoč, Žerjav, konak, kolo; zadnje črke vseh teh besed: Pivko. 2.) Številčna uganka: Gradec, cerkev, Zagreb, Brezje, Kurent. 3.) U g a n k a: rak, mak.

Pri žrebanju je sreča razdelila dobitke takole: Prvi dobiček, ki znaša pet knjig («Lucifer», «Hči papeža», «Pater Kajetan», «Tigrovi zobje», «Razpad carstva») je zadel Janez Zidanšek, Svetelka, pošta Dramlje; štiri dobitke po dve knjigi («Pater Kajetan», «Misterija») so dobili: Karel Čibelj, Trbovlje-Loke; Matevž Medja, Jesenice-Fužine; Ignac Ljubej, Ogeče pri Rimskih Toplicah; Franc Tomažič, Toplice pri Zagorju ob Savi; dva set dobitkov po eno knjigo je žreb razdelil takole: Jože Nagode, Kalce pri Gornjem Logatcu («Pater Kajetan»); Ivan Kastelic, Grič pri Kostanjevici («Misterija»); Martina Kanaverčeva, Zirovnica («Razpad carstva»); Stanislav Bras, Gorenja vas nad Skofjo Loko («Tigrovi zobje»); Vlasta Juvančeva, Mirna peč («Od Ohrida do Bitolja»); Josip Turk, Trnava pri Gomilskem («Pater Kajetan»); Anton Pancer, Letuš pri Rečici ob Paki («Veliki inkvizitor»); Andrej Andrejašič, Slovenske Konjice («Hči papeža»); Leopold Senk, Podlog pri Kokri («Zvestoba do groba»); Jožef Miholic, Dokleževje pri Beltincih («Razpad carstva»); Olga Ožbaltova, Spod. Zadobrova pri D. M. v Polju («Misterija»); Zora Mitkyljeva, Središče ob Dravi («Tigrovi zobje»); Tone Novak, Družmirje pri Sošanju («Veliki Inkvizitor»); Marija Stršctova, Arja vas pri Celju («Razpad carstva»); Ivan Kovačič, Lešnica pri Ormožu («Pater Kajetan»); Rudolf Bedenik, Ojstro pri Hrastniku («Hči papeža»); Franc Škoberne, Crensovec v Prekmurju («Pater Kajetan»); Mici Pristavčeva, Predtrg pri Radovljici («Misterija»); Jakob Senčar, Križevci pri Ljutomeru («Razpad carstva»); Micika Škrlečeva, Vičanci pri Veliki Nedelji («Od Ohrida do Bitolja»).

Dobitki se bodo kmalu odposlali.

V naslednjem prinašamo imena vseh naših ugankarjev, ki so pravilno rešili vse tri uganke, in sicer so to:

Av gust Černila v Ljubljani, Janko Jezeršek na Fužinah pri Gorenji vasi, Marica Poznetova v Oplotnici.

ivan Brišar na Koroški Beli pri Javorniku, Rasto Zemljčič v Sarajevu, L. Mamičovič v Smartnem pri Litiji; Štefan Stiglic v Cerovcu; Jakob Lampič v Zdobrovi pri D. M. v Polju, Ivana Mačkova v Radleku pri Novi vasi, Frančiška Grilčeva v Kranjski Gori, Ivan Miklič v Dolu pri Hrastniku, Antonija Ribičeva v Presladolu pri Rajhenburgu, Anton Lotrič v Dražgošah pri Železnikih, Anton Kuhar v Trbovljah, Mici Pristavčeva v Predtrgu pri Radovljici, Anton Markiči v Jesenicah-Fužinah, Miroslav Berginec v Ljubljani, Janez Zokšek v Kališovu pri Rajhenburgu, Joško Turk v Trnavi pri Gomilskem, Kata Zadravčeva v Središču, Jožefa Mervova v St. Lambertu pri Savi, Konrad Ažman na Jesenicah-Fužinah, Helena Petričeva v Mariboru, Simon Šega v Sodražici, Karel Henigman v Toplicah pri Novem mestu, Fran Pellan na Vrhniki, Olga Ožbaltova v Spodnji Zadobravi pri D. M. v Polju, Jožef Miholič v Dokležovju pri Beltincih, Stanislav Vrhovec v Vrhovcah pri Dobrovi, Valentin Zavašnik v Šalki vasi pri Kočevju, Peter Prebilčič v Daljnih njiavah pri Vinici, Josip Urančič v Trbovljah, Anton Kristavčič v Družmirju pri Sošanju, Peter Horvat v Kotu pri Vinici, Tone Novak v Družmirju pri Sošanju, Marija Siršetova v Arji vasi pri Celju, Franjo Bučar v Družmirju pri Sošanju, Ivan Kastelic na Griču pri Kostanjevici, Janez Klobovec v Poljanah nad Škofjo Loko, Ludovik Cretnik v Račin, Ivan Srebotnik v Družmirju pri Sošanju, Tomaž Hafner v Kranjski gori, Alojzij Zalar v Rudniku pri Kočevju, Franc Zulovec, Ferdo Cestnik in Ivan Kovačič v Lešnici pri Ormožu, Vlado Smole v Ljubljani, Ivan Kocjan v Središču ob Dravi, Rezi Lazarjeva v Kamni gorici, Miloš Blaznik na Krku, Stevo Pivk v Požarevcu, Rudolf Beđenik v Ojstrjem pri Hrastniku, Ernest Likavec v Pesnici pri Mariboru, Adolf Kokol v Laškem, Anton Franz v Mokronogu, Mihael Cverle pri Sv. Rupertu pri Sv. Juriju ob južni železnici, Franc Škoberne v Crenšovcih v Prekmurju, Henrijeta Kovačičeva pri Sv. Trojici v Sloven. Goricah, Lizika Kobalova v Gornjih Gorjah pri Bledu, Helena Žurbičeva v Kranjski gori, Franjo Žurbič v Kranjski gori, Ivan Markovič v Ljubnem pri Podnartu, Leopold Šenk v Podlogu pri Kokri, Olga Maršičeva v Braslovcah, Micika Skrlečeva v Vičancih pri Veliki Nedelji, Andrejana Kovačičeva v Titlu v Vojvodini, Romanca Šinkovčeva na Viču, Mira Benedičičeva v Senovem pri Rajhenburgu, Václav Ježek v Jaršah-Mengšu, Vincenc Rotar v Novem Sadu, Anton Drašter v Borovnici, Hilda Šempererjeva v Adlešičih, Evgen Müller na Stražnem vrhu pri Črnomlju, Mira Pirkovičeva v Celju, Franc Šišar v Mošnjah pri Radovljici, Andrej Andrejašič v Slovenskih Konjicah, Karel Volmaier v Pirnicah pri Muti, Marija Fovškova v Novem mestu, Fran Jeglič v Zasipu-Bledu, Marija Varlova v Kamni gorici, Anton Puncer v Letušu pri Rečici ob Paki, Joško Cvirni v Kališovu pri Rajhenburgu, Matevž Medja na Jesenicah-Fužinah, Josip Skodič na Raki pri Krškem, Franjo Kobal v Gornjem Logatcu, Jakob Senčar v Križevcih pri Ljutomeru, Franjo Pavčič v Sladojevcih pri Slatini (Slavonija), Eliza Skrlečeva v Vičancih pri Veliki Nedelji, Josipina Kalanova v Struževu pri Kranju, Pavel Zigon v Gorčarevcu pri Planini, Karel Petkovšek v Gorčarevcu pri Planini, Franc Poppmeier v Šmarjah pri Jelšah, Tomo Jerala v Vodmatu pri Mostah, Zora Mitzkyjeva v Središču ob Dravi, Makso Kos v Zibiki, Ivan Brišar na Koroški Beli pri Javorniku, Franjo Naroglav v Petrovcah pri Celju, Karel Čibej v Trbovljah, Ignac Repin v Rimskih Toplicah, Franc Stirn v Kranju, Milka Plevnikova v Veračah pri Bučah, J. Jurčec v Kostanjevici, Dimitrija Šinkovčeva na Viču, Albin Sinkovec na Viču, Zinka Lobetova v Zenti, Tini Jakova v Stožicah pri Ježici, Maks Šubic v Gospiču, Janez Zidanšek v Svetelki pri Dramljah, Ivan Žmuc v Dragi pri Studencu-Igu, Anton Zdošek v Svetelki pri Dramljah, Josipina Knezova na Bledu, Rudolf Golob v Dolnji Pirošici pri Cerkljah ob Krki, Vlasta Juvančeva v Mirni peči, Milan Florjanec na Bledu, A. Kenda v Mirni, Franjo Emeršič v Pesnici pri Mariboru, Peter Krebelj v Mariboru, Franc Škrlec v Vičancih pri Veliki Nedelji, Franjo Čiček v Slivnici pri Mariboru, Anton Varšek v Rušah, Franc Krajnc v Gotovljah pri Zalcu, Franc Cigler v Boletini pri Ponikvi ob juž. žel., Ignac Ljubej v Ogečah pri Rimskih Toplicah, Bogo Brodnik v Rožni dolini pri Ljubljani, Anton Trnječ v Rušah, Martina Kunaverjeva v Žirovnici na Gorenjskem, Franc Tomažič v Toplicah pri Zagorju ob Savi, Franc Zelenjak na Jesenicah, Anton Zajc v Velikem Obrežu pri Dobrovi, Jože Nagode v Kalcah pri Gornjem Logatcu, Anton Šuster v Dravogradu, Franjo Mrvica na Hrušici pri Jesenicah, Ivan Tavčar na Dobračevci pri Zireh, Ivan Nahtigal v Gornjih Jaršah pri Mengšu, Franc Brglez v Cadramu pri Oplotnici, Stanislav Brus v Gorenji vasi nad Škofjo Loko, Kristijan Zanuškarič v Zagorju ob Savi, Adolf Ranzinger v Zagorju ob Savi, Janez Draguš v Gričljah pri Gradacu, Miloš Polič v Rožnem Dolu, Anton Rakovec v Begunjah pri Lescah, Justina Mlakarjeva v Lescah, Valentin Zavrl v Komendi pri Kamniku.

Porotne obravnave v Mariboru

Ponarejalci dolarjev in dinarjev. Pred poroto se je vršila razprava proti šestim obtožencem, ki so bili obtoženi zločina ponarejanja dolarjev in dinarjev. Obtoženi so bili: Jernej Poljanec, slikar iz Dobrovoce,

Franc Rupnik, fotograf iz Maribora, Janez Mlakar, kmetovalec iz Zlatoličja, Ivan Zupanič, posestnik iz Slovenje vasi, Anton Lozinšek, posestnik iz Trzca, in Matija Svenešek, želar iz Turniša. Priče so izpovedale večinoma obremenilno. Obsojeni so bili: Jurij Potočnik na 20 let, Ivan Mlakar na 18 mesecev težke ječe, Rupnik na 3 mesece strogega zapora, ostali trije obtoženci: Svenešek, Lozinšek in Zupanič, pa so bili oproščeni. Potočnik je izjavil, da se s sodbo ne strinja in da bo delal na to, da se bo razprava proti njemu razpisala še enkrat.

Smrtna obsodba. Proti Ivanu Pečovniku, 36letnemu lilapcu iz St. Pavla v Savinjski dolini, se je vršila razprava zaradi zločina roparskega umora, tatvine in prestopka zakona o zaščiti države. Obtoženec je v oktobru 1925. umoril v Javorju Elizabeto Molarjevo, dekle pri posestnici Gotovnikovi. Umorjenko so našli ležečo na hrbtu, deloma pokrito z odejo. Okrog glave je imela zadrgnjeno žensko ruto in vrečo iz jute. Sum je padel na Pečovnika, ki se je takrat klatil v bližini brez dela ter po umoru nenadoma izginil. Orožništvo je Pečovnika aretiralo. Porotniki so vprašanje na roparski umor potrdili, na kar je bil Ivan Pečovnik obsojen na smrt na vešalih.

Težka telesna poškodba. Zaradi telesne poškodbe in sleparstva, ker je nagovarjal neko pričo h krivemu pričevanju, se je zagovarjal Alojzij Vrbanjšček, 24letni mlinarški pomočnik in Bučevčev v Prekmurju. Obtoženec se je v Senčarjevi gostilni v Murskih Zasadih sprl s Francetom Stanjkom. Ko je Stanjko po 22. uri odšel domov, ga je pred gostilničkim pragom nekdo udaril s kolom preko glave, da se je nezavesten zgrudil na tla. Kot osumljenec je bil aretiran Vrbanjšček, proti kateremu so priče izjavile obremenilno. Obsojen je bil Vrbanjšček na pet let težke ječe in na plačilo stroškov v znesku 6750 Din.

Zaradi težke telesne poškodbe se je zagovarjal Martin Čeh, Novembra lanskega leta so trije moški napadli Avgusta Hojnika, ki se je peljal s kolesom iz Ptuja v Podvincu. Podrli so ga sirovo na tla, ga bili odšel domov, ga je pred gostilničkim pragom nekdo udaril s kolom tako da je Hojnik obležal nezavesten. Hojnik je sicer ozdravel, a izgubil je desno oko. Dejanja sta bila osumljena Martin Petek in Martin Čeh. Prvi je izjavil, da je Hojnika udaril s kolom Čeh, kar je trdil Hojnik. Martin Čeh je bil obsojen na pet let težke ječe, na 10.000 Din odškodnine za bolečine, 3070 dinarjev za bolniško blagajno in 220 Din za popravilo kolesa.

Mlad ropar. Na zadnji porotni dan je stal pred porotniki komaj 19letni Ivan Kampf, doma z Gline pri Ljubljani, nazadnje uslužben kot čevljarški vajenec v Skrobi pri Ptuju. Zagovarjal se je zaradi ropa. Kampf je januarja letošnjega leta v tezenskem gozdu pri Mariboru napadel z nožem v roki posestnika Jakoba Tomblaka iz Dornave ter mu zagrozil: «Denar ali smrt!» Lotil se ga je z nožem in mu zadal več ran, na kar mu je vzel listino z 250 Din ter zbežal. Porotniki so ga spoznali za krivega in je bil Kampf obsojen na 10 let težke ječe.

Vlomilec. Josip Hauptman, samski delavec iz Strihovca, in Franc Rojs, mesarski pomočnik z Meljskega hriba pri Mariboru, sta se zagovarjala zaradi tatvine in potepuštva. Obtožena sta bila, da sta vlomila v skladišče železniške postaje Vuhred-Marenberg ter ukradla zaboja tobaka in cigaretnega papirja v družbi z nekim Mirkom Ličanom, katerega pa še niso prijeli. Sklenilo se je, da se zaslišijo še nove priče, na kar je bila razprava zaključena.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Črnogledež.

Star samec, ki se je po dolgem obotavljanju ravno oženil: «Križ božji, kako slabo znamenje! Takoj pri prvem poljubu mi je nevesta zlomila štiri cigare.»

Nepotreben prepir.

Oče (oče 10 otrok), stari pivopivec, otrokom, ki se med seboj prepirajo, kdo bo šel za očeta po vrček piva: «Otroci, mir in nobenega prepira! Še danes pridete vsi na vrsto!»

Visoke mesne cene.

Sodnik: «Vi ste zmerjali tožitelja s teletom.»
Obtoženec: «To vendar ni nikaka žalitev, saj so cene telečjemu mesu zelo visoke...»

Pomagati si zna.

Po veseli zabavi v domači gostilni je prišel gozdar Česen zjutraj okrog 3. ure domov. Medtem ko se je prav tiho slačil, se je zbudila njegova žena in menila: «Stari, ali hočeš zopet na lov? Ostanj vendar v tem mrazu doma!»

«Imaš prav, stara,» je gozdar hitro zgrabil srečno priliko, «res je bolje, da grem še nekoliko poležati.»

Nepotrpežljivost.

Tast svojemu bodočemu zetu: «Torej, dole moja hčerka za sedaj ne bo dobila nobene, pač pa bo po moji smrti vse njeno.»

Ženin: «Oprostite, prosim, kdaj se bo to približno zgodilo, da potolažim svoje dolžnike?»

Dober računar.

Učitelj: «No, Jakec, koliko je 5 in 5?»

Učenec: «10, gospod učitelj.»

Učitelj: «Koliko pa je polovica od 10?»

Učenec: «5.»

Učitelj: «Kaj pa polovica od 11?»

Učenec: «Tega pa res ne vem; če rečem 6, je premalo, a 6 je preveč.»

Porednost.

Poredni Mihec je sedel na plotu ob vratih na dvorišče ter nagajal psu. Mimo je prišel domači župnik in poprosil fanta, naj mu odpre vrata.

«Kdo pa ste?» ga je deček vprašal porogljivo.

«Ali me ne poznaš? V šoli se gotovo učiš, da nam je dano oblastvo v nebesih in na zemlji.»

«A tako! Potem pa lahko sami odprete.»

«Predrznež, nisi vreden, da te zemlja nosi!»

«Zato pa sedim na plotu...»

Prostovoljno.

Mož je prišel v gostilno ter naročil vina.

«Ali moraš že zopet piti?» ga je pokarala žena, ki je prišla za njim.

«O, ni da bi moral,» jo je zavrnil. «Lepše je, ako človek nekaj prostovoljno napravi...»

Saj ni gol.

Petletnemu Jošku je v njegovi otroški nagajivosti padlo v glavo, da se je slekel in brodil ves gol po domači gnojnici. Ko ga je mimo idoč sosed videl, ga je okaral, češ: «Kaj ne veš, da nag ne smeš okrog bezlati?»

Jožek: «Striček, saj nisem nag, saj imam kožo čez.»

Dobro je odgovoril.

Študenta medicine je zelo strogo izkušal profesor, ki ga je med drugim vprašal, katera sredstva povzročajo potenje.

Študent je uganjeval ta sredstva, vendar ni bilo nobeno pravo.

Profesor: No, in če bi kot zdravnik ne vedeli za nobeno tako sredstvo, kaj bi napravili?»

Študent: «Potem bi bolnika poslal k izkušnji.»

Profesorska.

Mlada vdova: «Ah, moj mož je že po enoletnem zakonu preminul.»

Profesor: «To pa ni bilo lepo, da Vas je tako kmalu zapustil.»

Med gledališkimi plesalkami.

Kavalir: «Draga gospodična, jaz sem med Vašimi največjimi čestilci.»

Plesalka: «In vendar ste mi doslej darovali samo majhne stvari.»

Nepriprav.

Gospod profesor je imel doma velik globus. Nekega dne vidi na globusu sedeti svojega nabudnega sinka. Ves razjarjen se profesor razhudi: «Kaj pa delaš na globusu?»

Petrček: «Oh, ljubi oče, nikar ne bodite hudi. Ker je danes taka srašna vročina, sem se vsedel v Severno ledeno morje, da se vsaj malo ohladim.»

V pijanosti.

Gospod Pivec — samec po poklicu — se zjutraj prebudi in vidi v veži šivalni stroj. Pokliče slugo Ivana in ga nahruli, kaj pomeni ta «mašina» v njegovem stanovanju.

«Oprostite, gospod Pivec,» meni sluga Ivan, «ko ste prišli sinoči iz gostilne domov, ste privlekli s seboj ta šivalni stroj, svoje kolo ste pa tam pustili...»

Kostanjev les

za tanin kupujem stalno. Za večje dobave dam akreditiv. Na ponudbe brez navedbe cene ne odgovarjam.

Rudolf Zorč, Ljubljana, Knafličeva ulica št. 15

MALI OGLASI

Ia trapistovski sir kg Din 20.—, čajno maslo kg Din 45.—

razpošilja po poštne povzetju mlekarna Karlo Laznicky, Dežanovac. 121

Ženitev

je najvažnejši korak v življenju. Zato ga ne storite nikoli brez nasveta, temveč pišite zaupno na ženitveni zavod «Sreča», glavno zastopstvo za Slovenijo v Ljubljani, poštni predal 68. — Prospekti brezplačno. 127

Kupi se takoj

dobro ohranjena dvočistilna mlaitilnica (Schlagleisten-system). Dolžina bobna 80 do 100 cm. — Ponudbe je poslati z navedbo cene na naslov: A. Belšak, parna žaga, Mala Nedelja pri Ljutomeru. 126

Prodajam posestvo

blizu Ljubljane, ob glavni cesti, v vasi Ježa št. 22, postaja Črnuče, proga Kamnik. Novozidana pritlična hiša, klet, 3 sobe, kuhinja, velika delavnica, pripravna za vsako obrt, trgovino ali gostilno. Poleg gospodarsko poslojje s svinjaki, skednjem, šupo in hlevom. Okrog hiše vrt, njive in polje, mereče 1 oral in 36 sežnjev. Na željo se dobi še sedem oralov zemlje. Naslov v upravi «Domovine». 125

Krasen, stalen in lahek zaslužek

se nudi vsakomu. Samo pismene ponudbe z znakom 1 Din na A. Dobršek, Ljubljana, Levčeva ulica št. 3.

Kdor želi brzo in enostavno izmeriti sod, kad ali okrogel les, naj si takoj naroči največjo

tabelo za kubiranje.

ki stane s poštino vred samo dva dinarja. Preprodajalcem primeren popust. — Franc Makuc v Vinici pri Črnomlju. 106

Sadjevec

prvovrsten in mošanska jabolka proda A. OSET, Maribor. 87

Štajerska klet Oset v Mariboru

NARODNI DOM

Izvršno vino. Kegljisce. 88

Srebrne krone, goldinarje in zlatnike

kupuje URBANC, Narodni dom, Maribor. 85

Tak izvrsten lep in iz najboljšega boksa ali ševro-snja izdelan pol-čevljev stane samo 190 Din pri

„DOKO“

trgovina čevljev

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9, na dvorišču.

Izšel je najnovejši roman
Jutrove knjižnice zvez. 11

„MISTERIJA“

GUSTAVE LE ROUGE

Svoječasno je vzbudil roman v Jutru veliko zanimanje in so čitatelji z veliko napetostjo pričakovali vsako nadaljevanje. — Naroča se pri upravi Jutra. Cena broširani knjigi je dinarjev 30.—, vezani dinarjev 40.—, po pošti 4 dinarje več.

Mnogi ne vedo, da je glavni vzrok mnogih trpljenj in boleznih slabo negovano in zato občutljivo telo. Ni domišljavost, temveč le izpolnjenje prirodnega zakona, če negujemo polt in lase. Za racionalno nego telesa slišimo vedno spet hvaliti: Fellerjevo pravo kavkaška Elsa pomado za obraz in kožo, Fellerjevo močno Elsa pomado za lase, Elsa milo zdravja in lepote, ki ne

zahvaljuje svoje pristaše samo prijetnim vonjem, temveč tudi koristnim sestavinam, ki oplemenjujejo kožo. Elsa milo se dobi 5 vrst: Elsa lilijino mlečno, glicerinsko, boraksovo, katransko ter milo za britje. Za poizkušnjo se moreta naročiti 2 lončka pomade za 38 Din; 5 mil za 52 Din, že z zavojnino in poštino pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 360, Hrvatska.

REVMATIZEM!

Zahvalna izjava.

Gospodu dr. Ivanu Rahtlejevu, Beograd.

Vaš preparat sem prejel in ga takoj uporabil. Bolečine so precej odnehale, za kar se Vam najsrčneje zahvaljujem. Priporočil sem ga tudi mojemu sosedu, ki bolega na revmatizmu, in zaradi tega Vas prosim, da mi pošljete še tri steklenice «Radio Balsamike» po povzetju. V nadi, da mi naročene steklenice takoj doposljete, za kar se Vam že v naprej presrečno zahvaljujem, beležim s spoštovanjem

Marjan Simonović,

delavec v topilnici Borskega rudnika.

Bor Timočki, 5. septembra 1925.

Zdravilo „Radio Balsamika“ izdeluje, prodaja in pošilja po povzetju laboratorij „Radio Balsamika“ dr. Rahtlejeva, Beograd, Kosovska 43.

26. junija do 5. julija 1926.

Pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva Kralja

VI. LJUBLJANSKI MEDN. VZORČNI VELESEJEM.

Najstarejša in najbolj obiskana gospodarska razstava naše države.

ZBIRALIŠČE TRGOVCEV, OBRTNIKOV IN INDUSTRIJCEV.

Razstavljalci so samo prvovrstna podjetja. Cene brezkonkurenčne.

TORAJ NAJUGODNEJŠI OGLAS IN NAKUP VSAKOVRSTNEGA BLAGA.

PERMANENTNA LEGITIMACIJA upravičuje do 50% znižanja na vseh vlakih (tudi brzovlakih razun S. O. E.). Cena 30 Din.

Najcenejša prilika za izlete in obisk alpskih krajev in kopalnišče divne Slovenije.

Tehnične novosti. — Razstava «SLOVENSKA ZENA». — Higijenska razstava. — Stanovanja prestrbljena. — Legitimacije se dobe v denarnih zavodih, gospodarskih društvih, potniških pisarnah itd. itd. 118 a

KOLESA

kupite najbolje pri tvrdki

in vse potrebščine

OSRAM EXCELLA
žarnice šivalni stroji.

J. GOREC

Ljubljana, Dunajska cesta 1 v palači Ljubljanske kreditne banke in Gospodarska cesta 14 v hiši gostilne Novi svet.

ZASTONJ
v Ljubljano in domov

se pelje vsak, kdor kupi čevlje v naši detajlni prodaji na Dunajski cesti št. 23, ker so cene toliko nižje.

Zastonj Avto - vožnja od Sejma v detajlno prodajo

vsem, ki žele kupiti čevlje v naši Detajlni prodaji.

Razen tega pa še NAGRADE v vrednosti do 10.000 dinarjev, katere se bodo razdelile na kupone po določeni kombinaciji. Shranite kupone! Berite časopis!

Cene izredno nizke!

Od 20 do 100 dinarjev sandale vsake velikosti. Čevlji največjih in najmodernejših modelov — razen tega najcenejši!

Poglejte najprvo cene pri konkurenci in potem pridite k nam! Odprto od 6. zjutraj do 9. zvečer.

Znake starosti na obrazu in plešasto glavo

Če ste preprečili najenostavneje in najudobneje z obraza s pomočjo dveh preizkušenih, zanesljivih in skozi dolga leta priljubljenih preparatov: I. Fellerjeva prava kavkaška Elsa pomada za obraz in kožo, čuva mladost in lepoto ter je naj-

močnejšega delovanja zoper pege, sojedee, nečisto polt, rdeče in hrapave roke. Z redovito masažo se odpravijo tudi gube, krhke lase napravi mehke in voljne. II. Fellerjeva možna pomada za lase odstranjuje prhljaj, preprečuje izpadanje las in prerano osivelost. Cena obeh pomad je enaka. Za poizkus 2 lončka ene vrste ali po en lonček obeh vrst Elsa pomad obenem z

zavojujino in poštnino za Din 88, velja samo proti naprej poslanemu denarju, ker je po povzetju poštnina za 10 Din višja. Naročila nasloviti: lekarnarju Eugen V. Fellerju v Štubici Dolnji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Posamezne steklenice Elsa-fluida se dobe v lekarnah in sorodnih trgovinah ob znižanih cenah po 9 Din.

Zahvala.

Podpisani Ignacij Merher v Prigorici pri Dolenji vasi se tem potem najiskrenejše zahvaljujem jugoslovanski zavarovalni banki „Slaviji“ za njeno kulantno in točno povračilo škode, katero sem utrpel povodom požara dne 1. junija t. l., ter jo vsled tega vsestransko najtopleje priporočam.

128

V Prigorici, dne 5. junija 1926.

Ignacij Merher s. r.

Mati in sin.

Glej, sinko, primerjajva enkrat perilo, oprano z ZLATOROG terpentinovim milom perilom, opranim z drugim milom!

Kakšna razlika!

Perilo, oprano z Zlatorog terpentinovim milom, je res lepše, kakor novo. Poleg tega sem našla v Zlatorog terpentinovem milu

že drugi zlatnik po 10 frankov!

ROMAN ZADNJEGA HABSBURZANA RAZPAD CARSTVA

Oskar Hubicki

ki je izhajal v podlistku «Slovenskega Naroda», je pravkar izšel.

Vsebina romana je skozinsko zanimiva in slika v najpestrejših barvah življenje na Habsburškem dvoru.

Knjiga se naroča pri upravi «JUTRA» in stane broširana Din 40.—, vezana pa Din 50.—. Po pošti Din 4.— več.

Kmetje v okolici Maribora!

Najboljšo zamenjavo bučnega olja in prešanje Vam nudi **tovarna bučnega olja J. Hochmüller v Mariboru** Pod mostom (južni breg Drave).

40

Po nizki ceni dobite tudi najboljše otrobe (metilo) z 48 % čiste redilne snovi.

Zahvala.

128

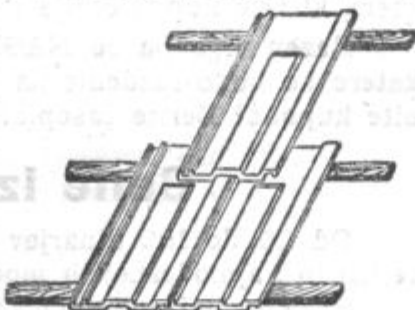
Gasilno društvo v Dolenji vasi se jugoslovanski zavarovalni banki „Slaviji“ najtopleje zahvaljuje za lepo darilo, katerega je za gašenje požara v Podgorici dne 1. junija t. l. prejelo.

Tajnik:

Načelnik:

Hribar Karol s. r.

Merher s. r.

Miklošičeva c. 13

Najtrpežnejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani
prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko.

Stekleni strešnik stalno na zalogi.
Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!